

วิชา งานจักรยานยนต์

รหัสวิชา 20101-2011

1. เครื่องมือทั่วไป (Hand Tools)

- **ชุดประแจ:** เช่น ประแจปากตาย, ประแจแหวน, ประแจรวม และชุดบล็อก (ประแจกระบอก) ใช้สำหรับขันน็อตและสลักเกลียวขนาดต่างๆ **ไขควง:** ทั้งไขควงปากแบนและปากแฉก ใช้สำหรับขันสกรูหรือปรับแต่งชิ้นส่วน
- **ชุดประแจ-- หกเหลี่ยม (Allen Wrench):** ใช้สำหรับขันหัวน็อตที่มีรูตรงกลางเป็นรูปหกเหลี่ยม ซึ่งพบได้มากในแพนนิ่งและเครื่องยนตร์มอเตอร์ไซค์
- **คีม:** คีมปากจิ้งจก, คีมตัด และคีมล็อก ใช้สำหรับจับ ตัด ดึง หรือยึดชิ้นส่วน

- **ค้อน:** ค้อนหัวกลม ค้อนยาง หรือค้อนพลาสติก ใช้สำหรับเคาะชิ้นส่วนให้เข้าที่โดยไม่ให้เกิดรอยหรือความเสียหาย
- **เกจวัดแรงดันลมยาง:** ใช้สำหรับเช็คและควบคุมระดับลมยางให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเพื่อความปลอดภัย [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#)]

2. เครื่องมือพิเศษ (Special Tools)

- เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเฉพาะงานเพื่อความรวดเร็วและป้องกันไม่
ให้ชิ้นส่วนเสียหาย [1]

เครื่องมือถอด/ดูดล้อแม่เหล็ก (Magneto Puller): ใช้สำหรับถอด
จานไฟหรือล้อแม่เหล็กออกจากเพลลาข้อเหวี่ยง

ประแจขันคลัตช์ (Clutch Locknut Wrench): ใช้สำหรับล็อก
และคลายน็อตชุดคลัตช์ของรถจักรยานยนต์

- เครื่องมือถอดสปริงโช้ค: ใช้บีบอัดสปริงโช้คอัพหน้าเพื่อทำการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันโช้คหรือซีล
- ตัวตัด/ต่อโช้ค: ใช้สำหรับตัดและเชื่อมต่อโช้คขับเคลื่อนได้อย่างแม่นยำ [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]

ขั้นตอนการปรับตั้งวาล์วรถจักรยานยนต์

- **เตรียมเครื่องยนต์:** จอดรถบนขาตั้งคู่ ปล่อยให้เครื่องยนต์เย็นสนิท จากนั้นถอดชิ้นส่วน เช่น ฝาครอบวาล์ว และฝาครอบจานไฟออก
- **หาตำแหน่งมาร์ค (TDC):** ใช้เครื่องมือหมุนจานไฟ (Flywheel) ให้ขีดบอกตำแหน่ง "T" (Top Dead Center) ตรงกับมาร์คบนเครื่องยนต์ เพื่อให้ลูกสูบอยู่ในตำแหน่งจังหวะอัดสุด
- **เช็คระยะห่างวาล์ว:** ใช้ฟิลเลอร์เกจ (Feeler Gauge) สอดเข้าไปช่องว่างระหว่างหัววาล์วกับกระเดื่องกดวาล์ว เพื่อเช็คระยะห่าง ศึกษาวิธีปรับตั้งอย่างละเอียดเพิ่มเติม

- **ปรับตั้งค่า:** หากระยะห่างไม่ตรงตามสเปกของรถรุ่นนั้นๆ ให้ใช้ประแจขัน คลายน็อตล็อก แล้วใช้ไขควงปรับตั้งสกรูจนกว่าฟิลเลอร์เกจจะเลื่อนผ่านได้พอดี (รู้สึกหนืดเล็กน้อย)
- **ขันล็อกให้แน่น:** ล็อกน็อตตัวเมียให้แน่น แล้วใช้ฟิลเลอร์เกจเช็คระยะซ้ำอีกรอบเพื่อความชัวร์ ก่อนประกอบฝาครอบกลับเข้าที่เดิม

ชื่อหน่วย เครื่องมือที่ใช้ในงานจักรยานยนต์

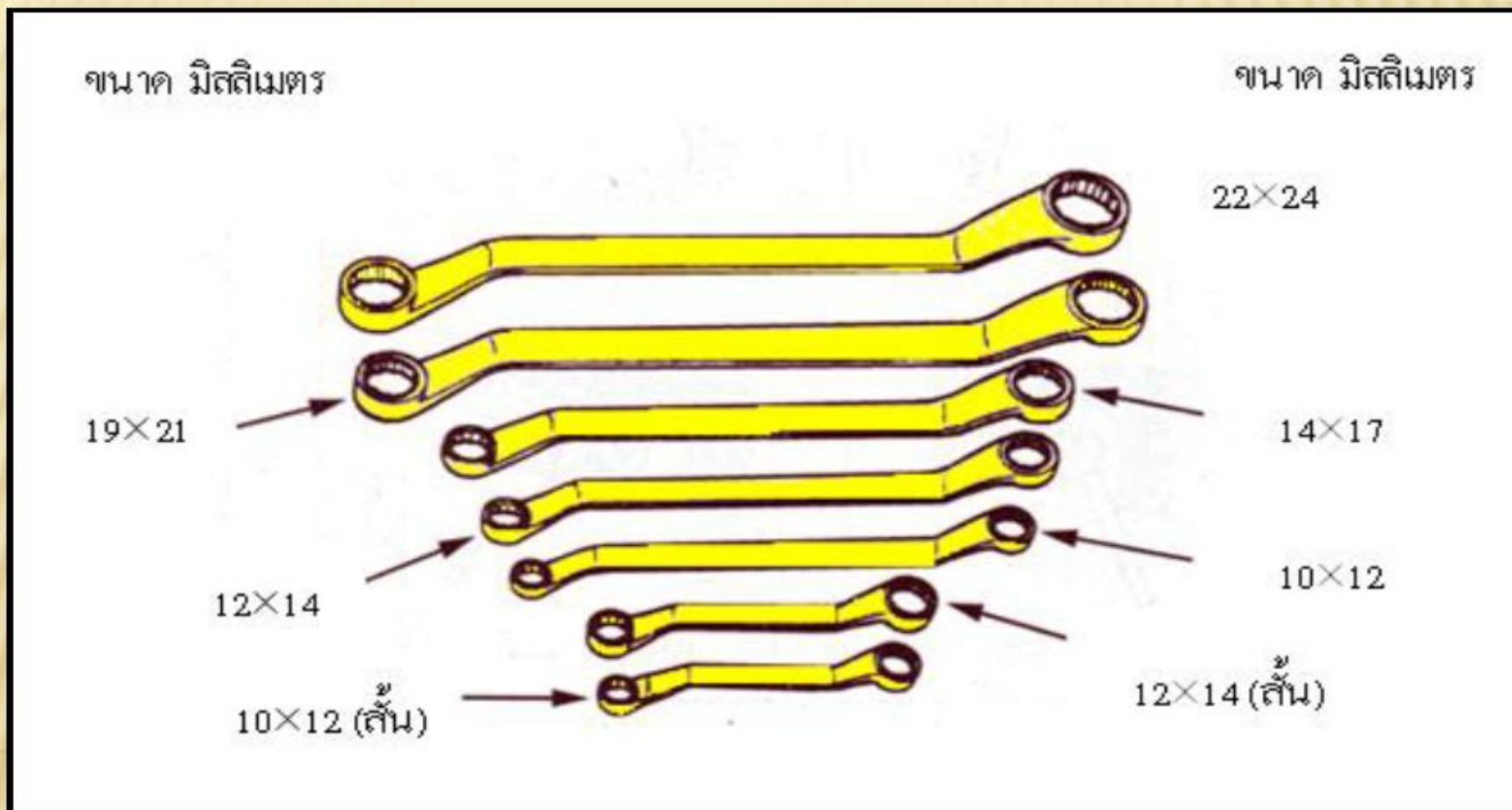
ชื่อเรื่อง เครื่องมือทั่วไปและ เครื่องมือพิเศษ

โดยทั่ว ๆ ไปจะแบ่งเครื่องมือออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

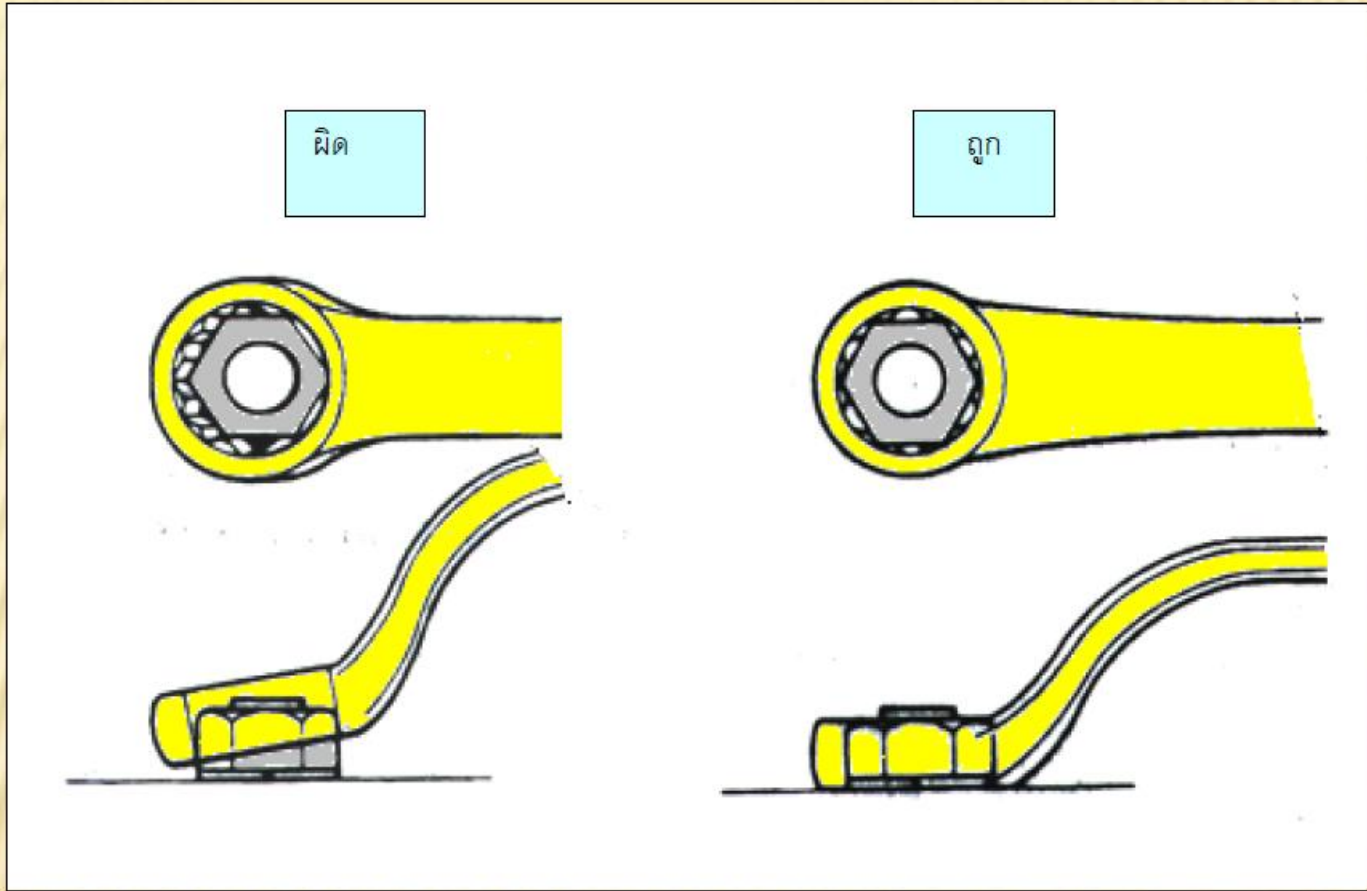
1.1 เครื่องมือทั่วไป

เครื่องมือทั่วไป หมายถึง เครื่องมือที่สามารถใช้งานในการซ่อม ถอดประกอบ ชิ้นส่วน ปรับแต่งระบบต่าง ๆ ในรถจักรยานยนต์ เช่น

1.1.1.2 ประแจแหวน (Box-end Wrench)

รูปที่ 1.3 ลักษณะของประแจแหวนขนาดต่าง ๆ

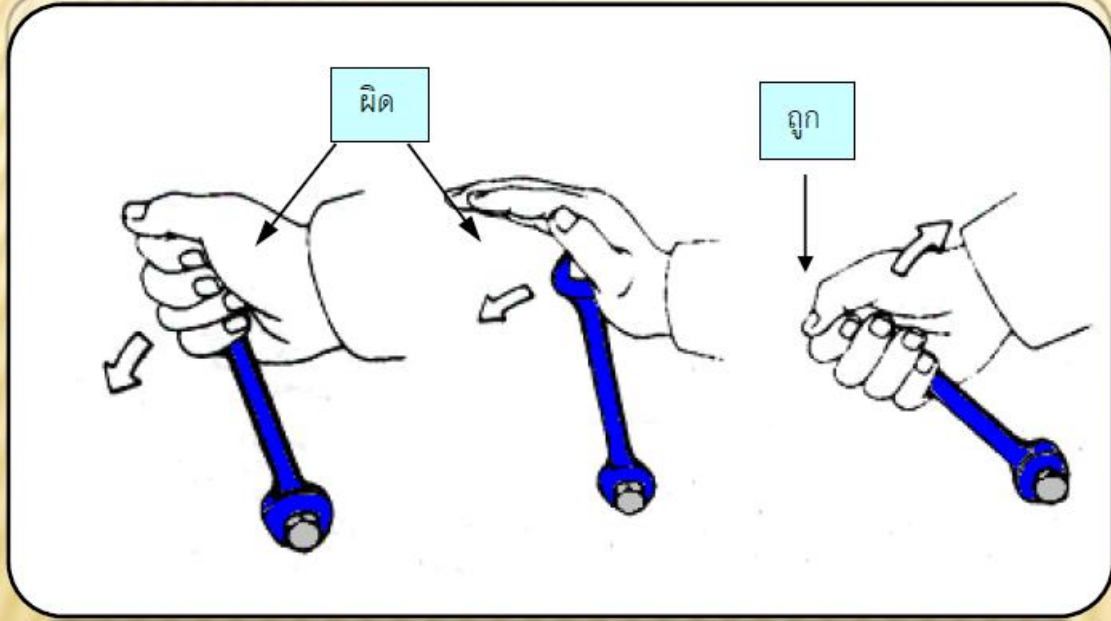
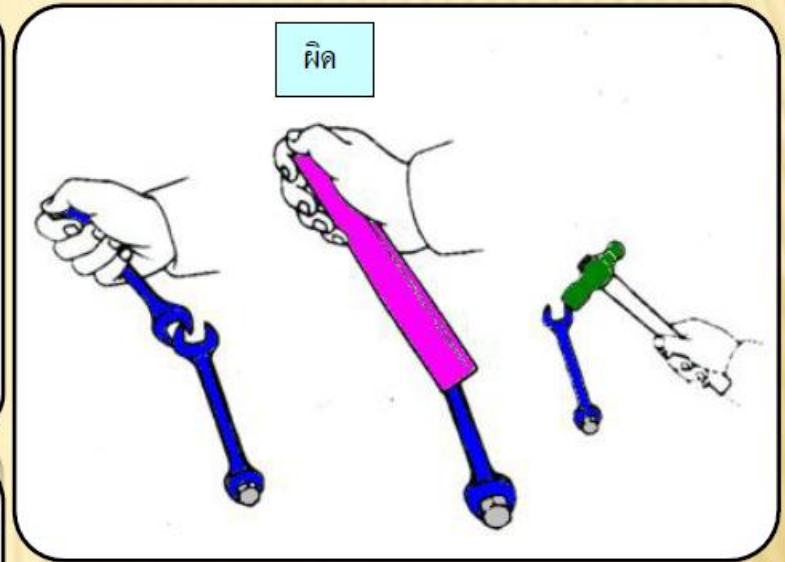
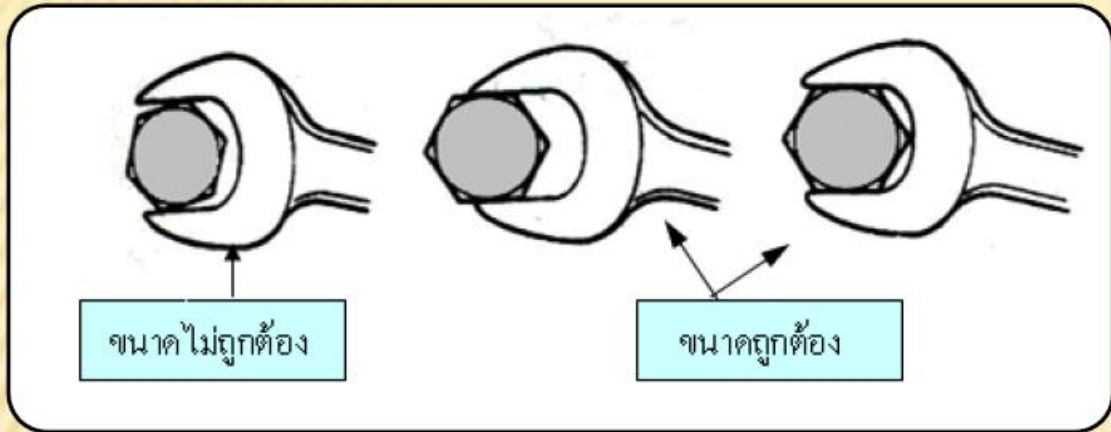
รูปที่ 1.4 วิธีการใช้งานประแจแหวน

1.1.1 ประแจ (Wrench)

1.1.1.1 ประแจปากตาย (Open-end Wrench)

รูปที่ 1.1 มุมและขนาดของประแจปากตาย

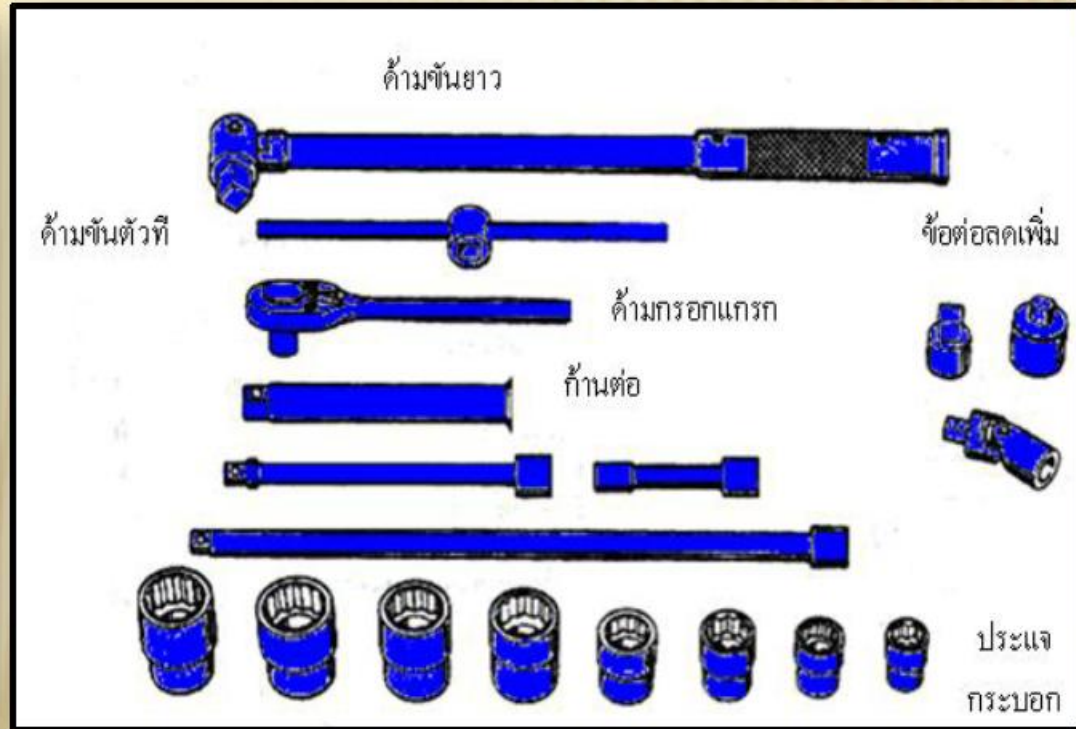
รูปที่ 1.2 การใช้งานประแจปากตาย

1.1.1.3 ประแจรวม (Combination Wrench)

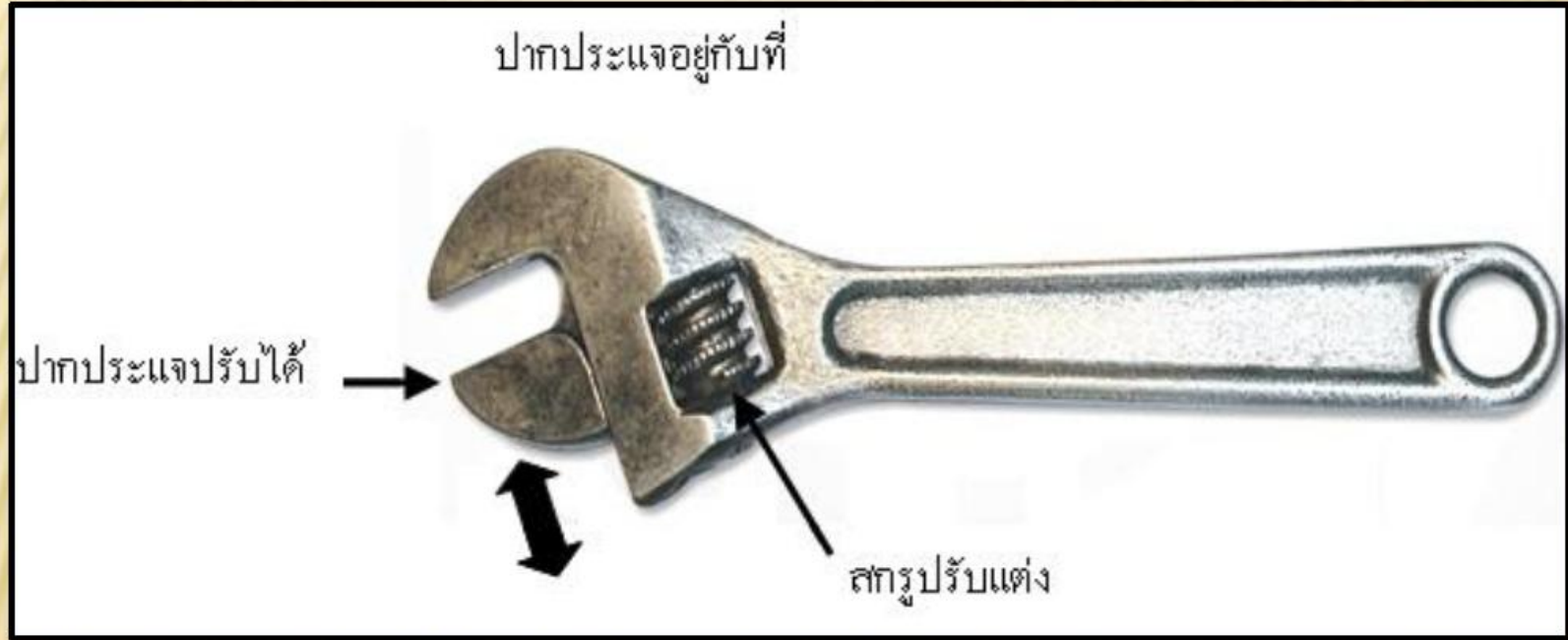
รูปที่ 1.5 ลักษณะของประแจรวม

1.1.1.4 ประแจกระบอกหรือประแจบ็อกซ์ (Socket Wrench)

รูปที่ 1.6 ลักษณะของประแจกระบอกและค้ำมชัน

1.1.1.5 ประแจเลื่อน (Adjustable Wrench)

รูปที่ 1.7 ลักษณะของประแจเลื่อน

1.1.1.6 ประแจวัดแรงบิด (Torque Wrench)

1) ประแจวัดแรงบิดแบบเข็มชี้ (Deflecting Beam)

รูปที่ 1.8 ลักษณะของประแจวัดแรงบิดแบบเข็มชี้

2) ประแจวัดแรงบิดแบบหน้าปัด (Dial)

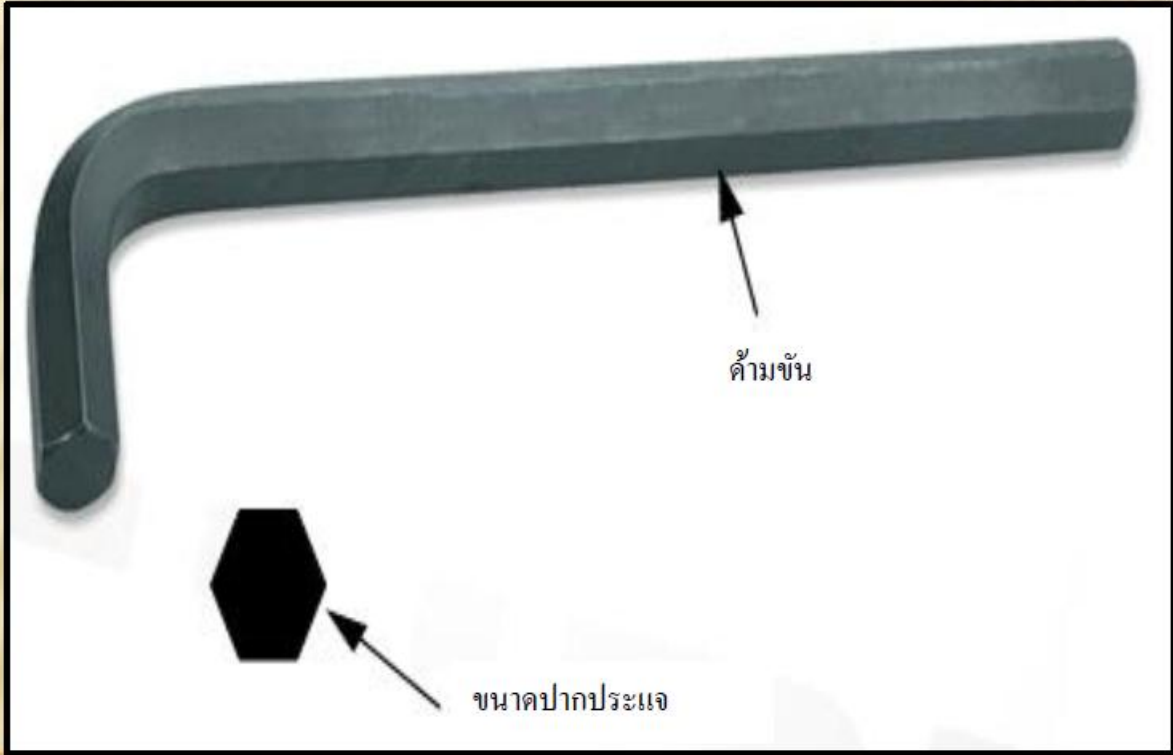
รูปที่ 1.9 ลักษณะของประแจวัดแรงบิดแบบหน้าปัด

3) ประแจวัดแรงบิดแบบไมโครมิเตอร์ (Micrometer Adjustable)

รูปที่ 1.10 ลักษณะของประแจแรงบิดแบบไมโครมิเตอร์

1.1.1.7 ประแจแอล (Allen Wrench)

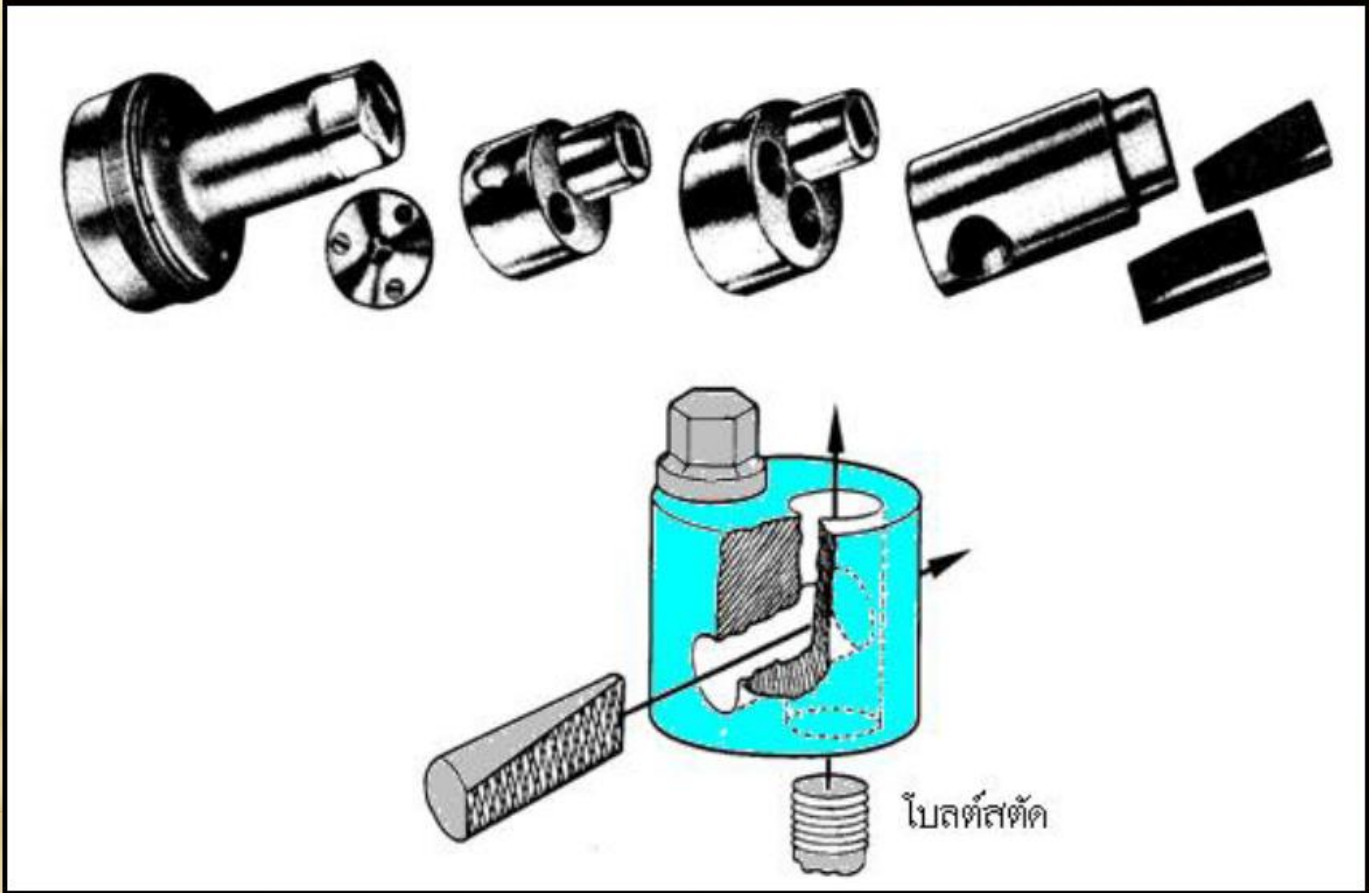
รูปที่ 1.11 ลักษณะของประแจแอล

1.1.1.8 ประแจจับท่อ (Pipe Wrench)

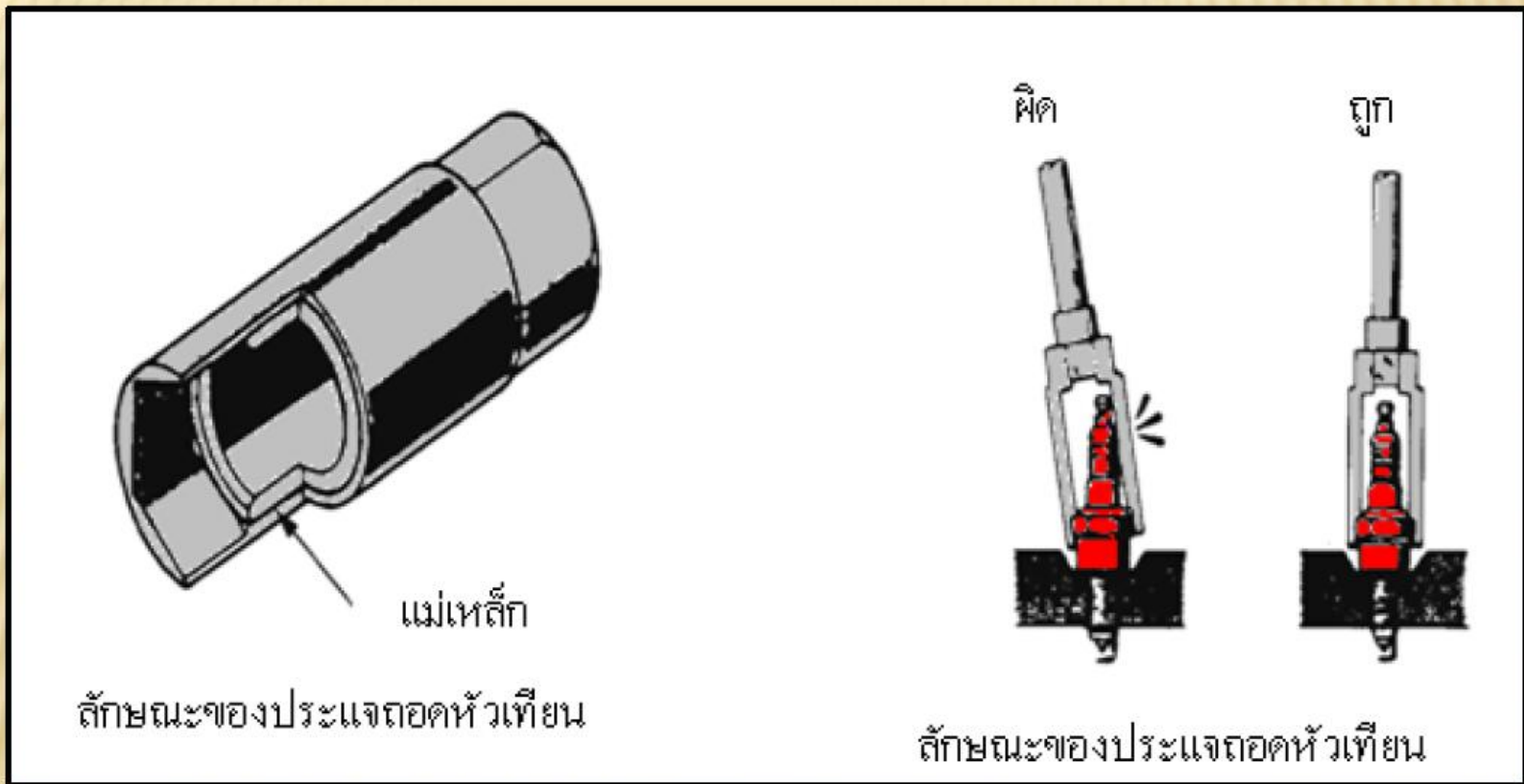
รูปที่ 1.12 ลักษณะของประแจจับท่อ

1.1.1.9 ประแจถอดสตั๊ด (Stud Wrench)

รูปที่ 1.13 ลักษณะของประแจถอดสตั๊ดและการทำงาน

1.1.1.10 ประแจถอดหัวเทียน (Spark Plug Wrench)

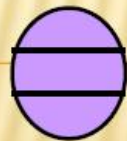
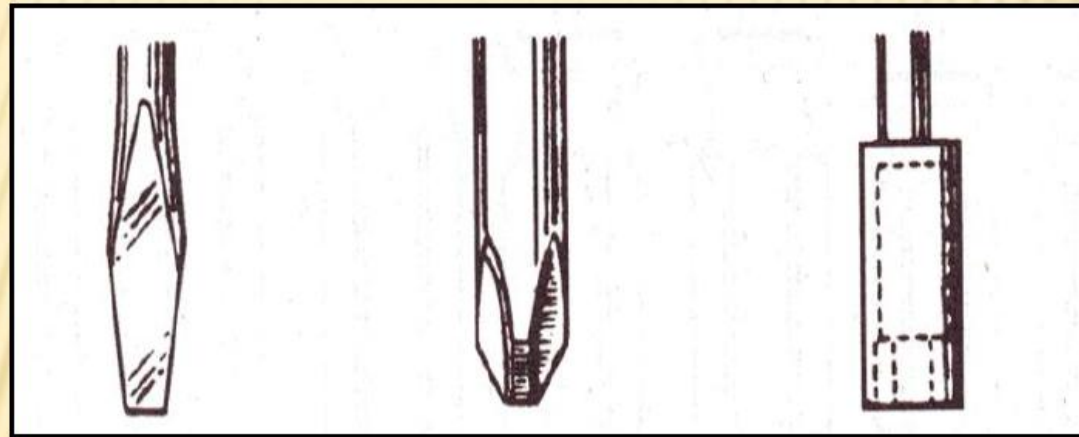
รูปที่ 1.14 ลักษณะของประแจถอดหัวเทียนและการใช้งาน

1.1.2 ไส้ควง (Screw Driver)

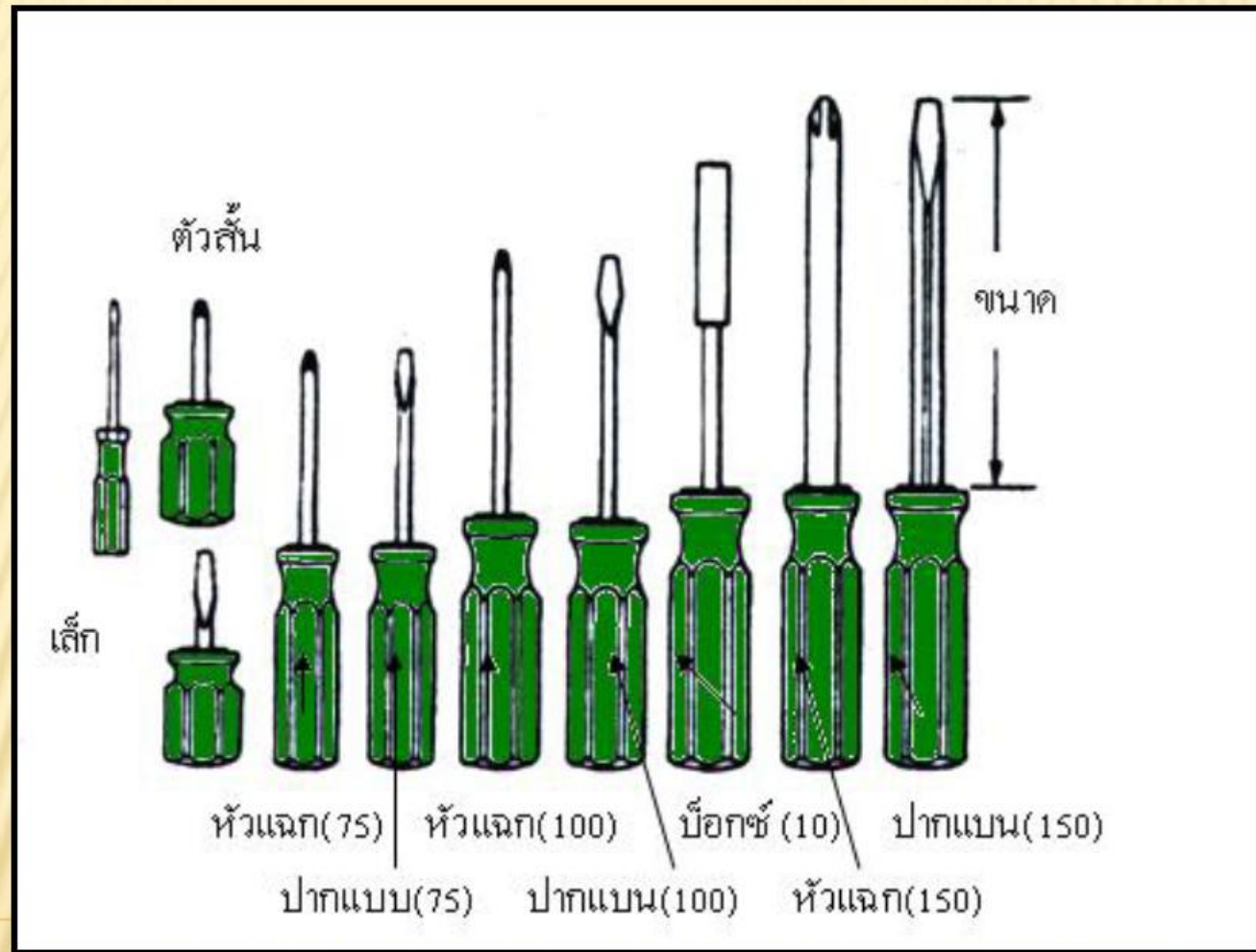
ปากแบน

หัวแฉก

หัวบ็อกซ์

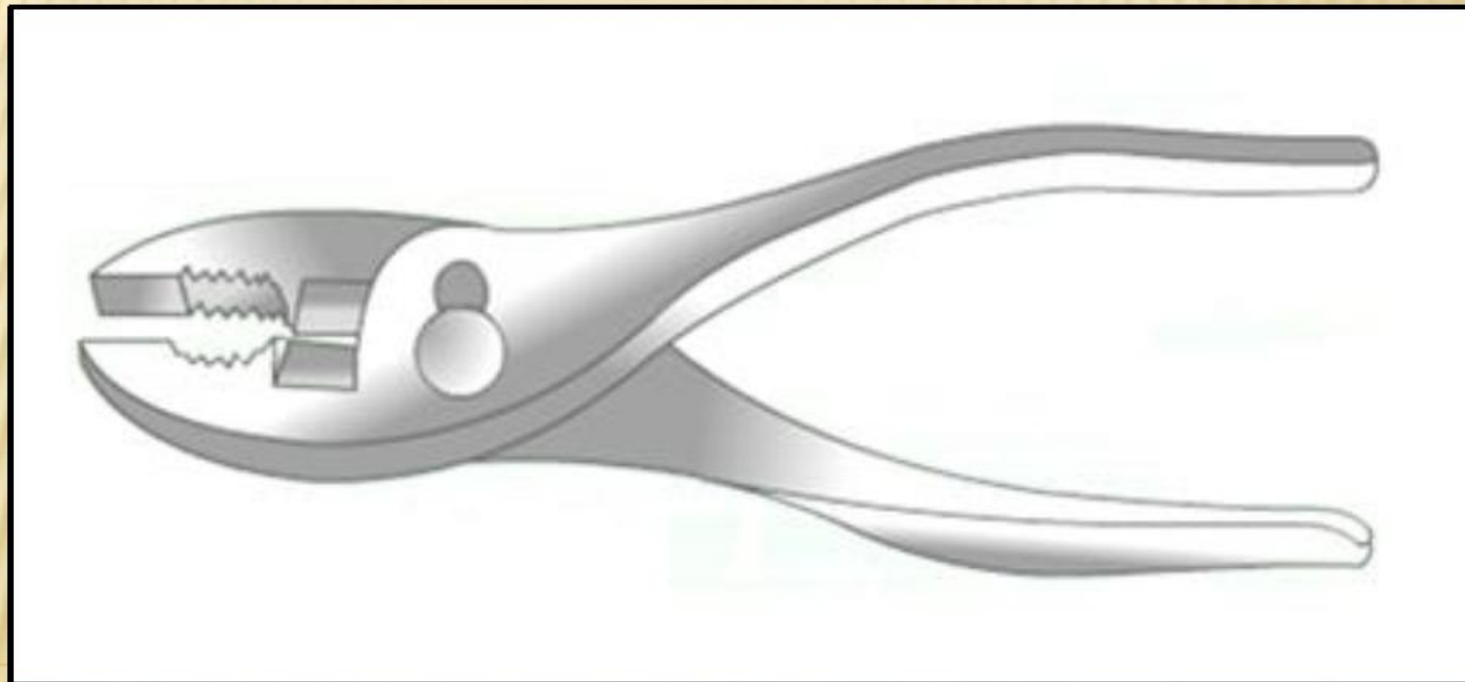
รูปที่ 1.15 ลักษณะของปากไขควงและการใช้งาน

รูปที่ 1.16 ลักษณะของไขควงขนาดต่าง ๆ (ระบบเมตริก)

1.1.3 คีม (Plier)

1.1.3.1 คีมเลื่อน (Combination Plier)

รูปที่ 1.17 ลักษณะของคีมเลื่อน

1.1.3.2 คีมปากจิ้งจก (Long Nose Plier)

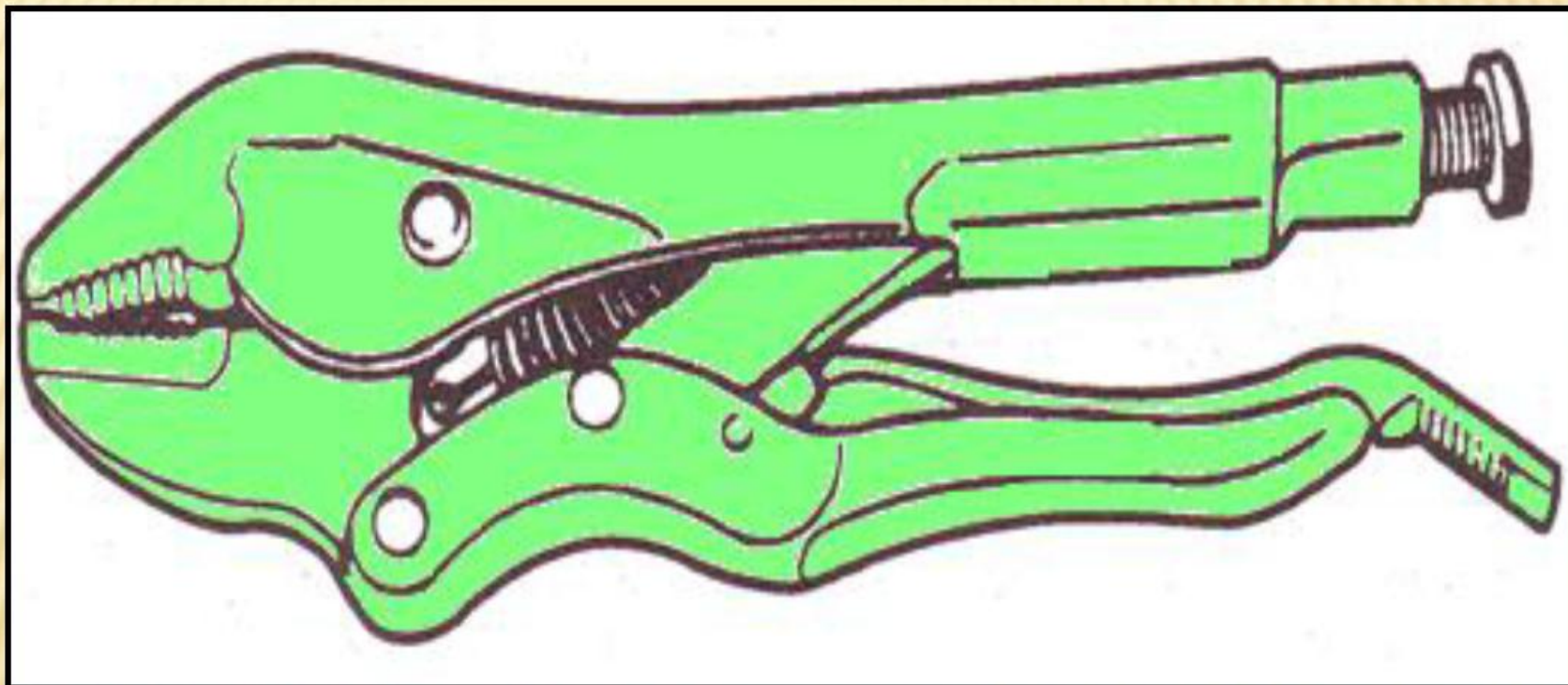
รูปที่ 1.18 ลักษณะของคีมปากจิ้งจก

1.1.3.3 คีมตัด (Diagonal Cutter Plier)

รูปที่ 1.19 ลักษณะของคีมตัด

1.1.3.4 คีมล็อก (Locking Plier)

รูปที่ 1.20 ลักษณะของคีมล็อก

1.1.3.5 คีมเลื่อนล็อก (Slip joint Adjustable Plier)

รูปที่ 1.21 ลักษณะของคีมเลื่อนล็อก

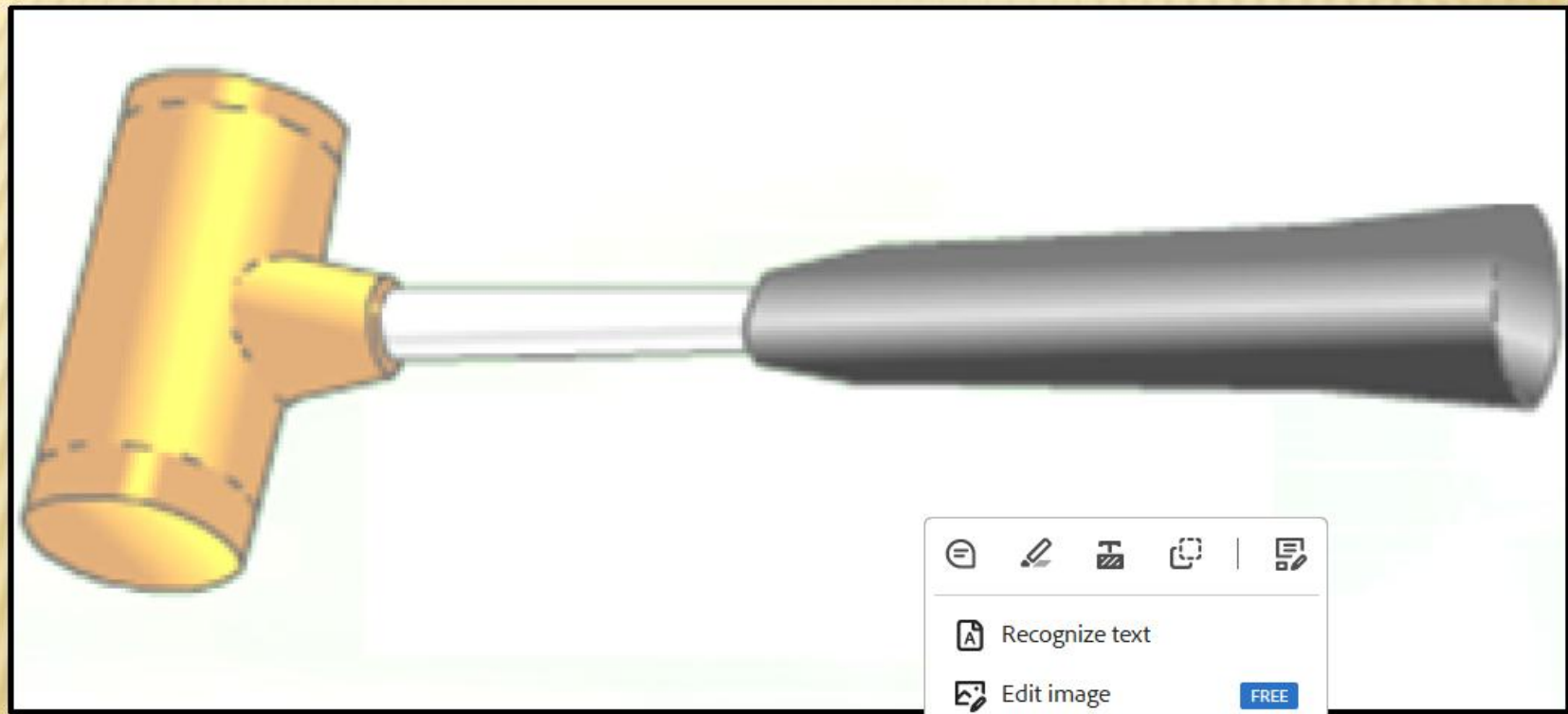
1.1.4 ค้อน (Hammer)

1.1.4.1 ค้อนหัวกลม (Ball Peen Hammer)

รูปที่ 1.22 ลักษณะของค้อนหัวกลม

1.1.4.2 ค้อนทองเหลือง (Brass Hammer)

Navigation icons: Home, Edit, Crop, Rotate, Copy

Recognize text

Edit image [FREE](#)

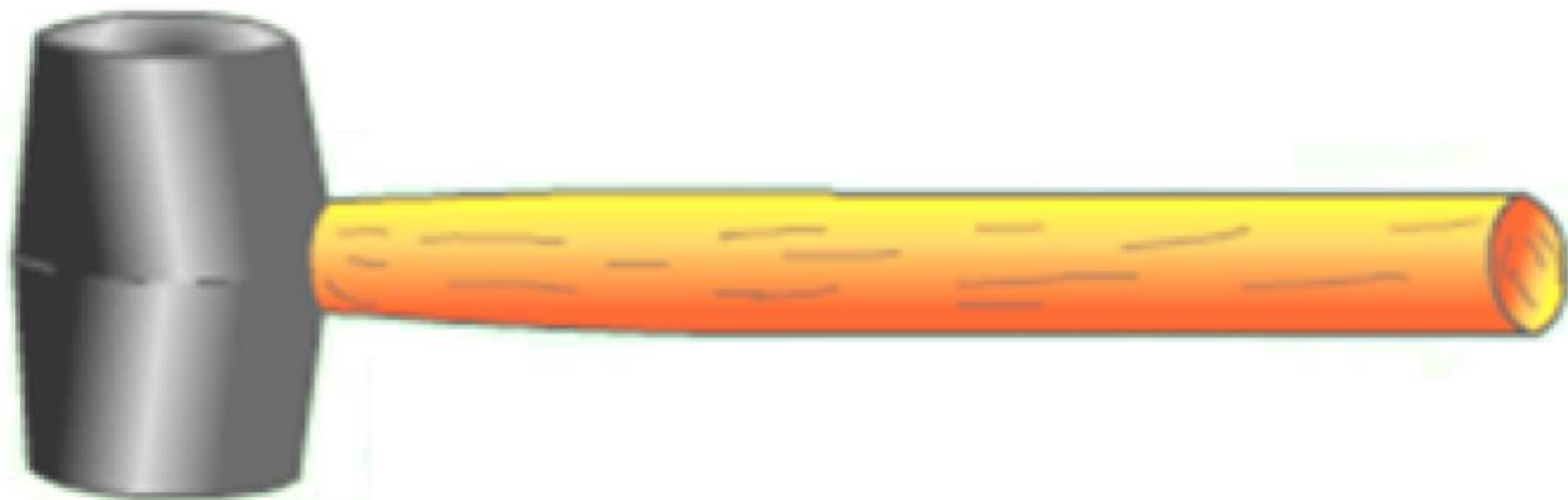
รูปที่ 1.23 ลักษณะของค้อนทองเหลือง

1.1.4.3 ค้อนพลาสติก (Plastic Hammer)

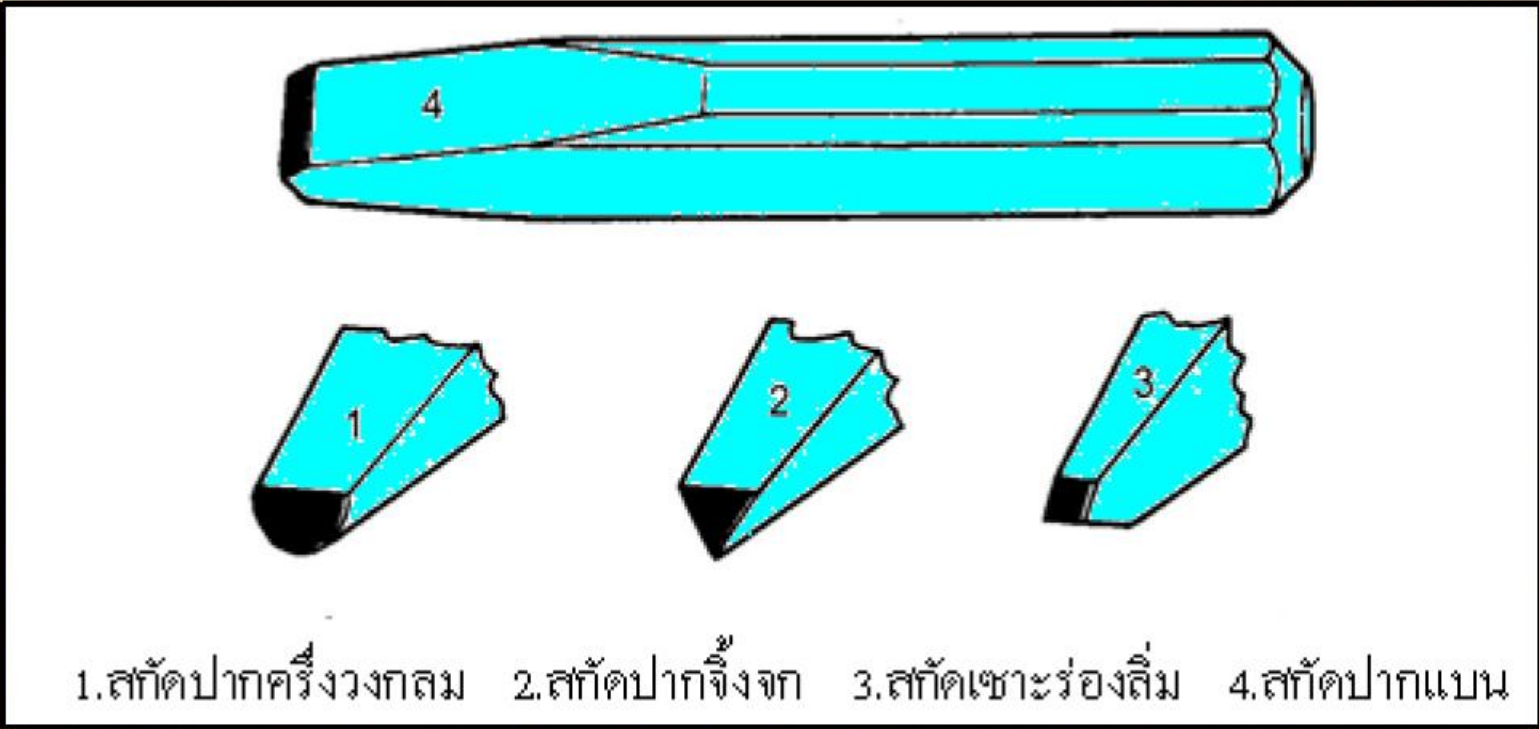
รูปที่ 1.24 ลักษณะของค้อนพลาสติก

1.1.4.4 ค้อนยาง (Rubber Hammer)

รูปที่ 1.25 ลักษณะของค้อนยาง

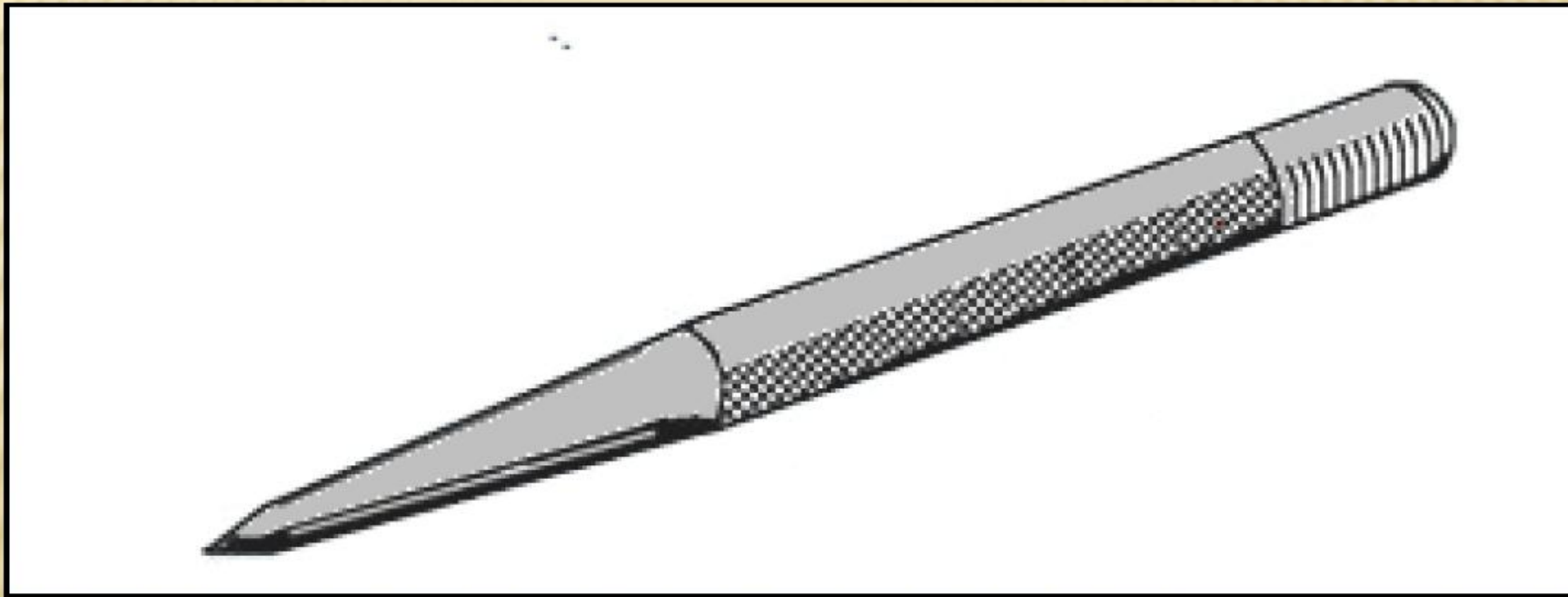
1.1.5 สกัด (Cold Chisel)

1.สกัดปากครึ่งวงกลม 2.สกัดปากจิ้งจก 3.สกัดเข่าร่องสี่ม 4.สกัดปากแบน

รูปที่ 1.26 ลักษณะของปากสกัดแต่ละชนิด

1.1.6 เหล็กนำศูนย์ (Center Punch)

รูปที่ 1.27 ลักษณะของเหล็กนำศูนย์

1.1.9 เลื่อยตัดเหล็ก (Hacksaw)

รูปที่ 1.31 ลักษณะของเลื่อยตัดเหล็ก

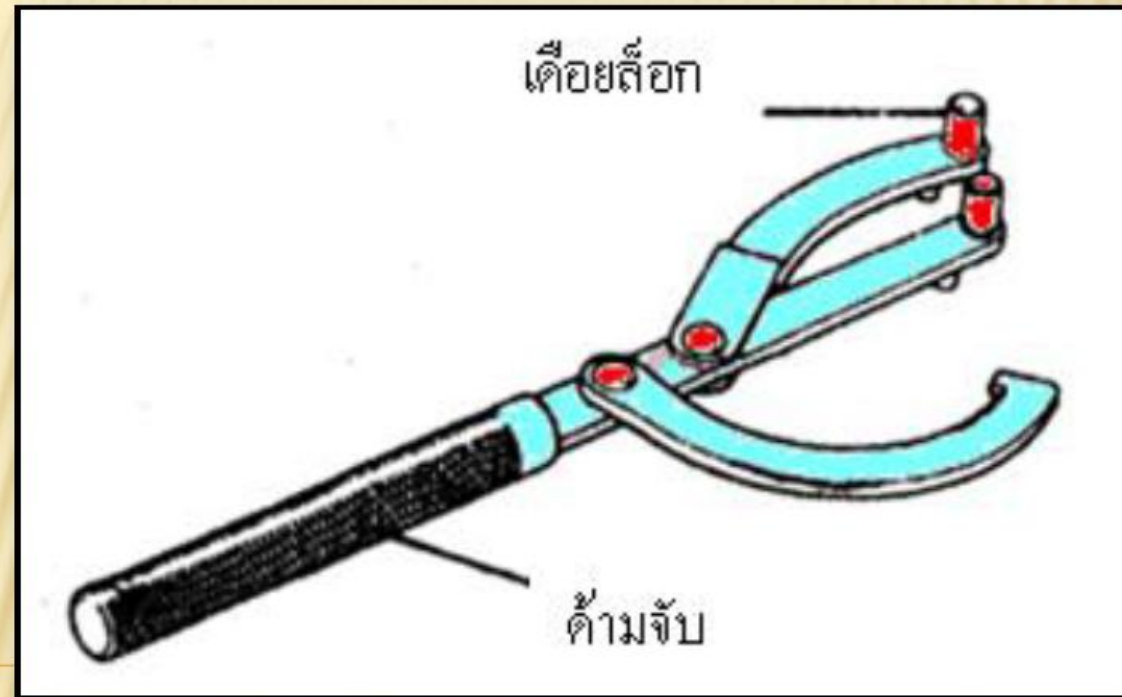
1.2 เครื่องมือพิเศษ (Special Tools)

เครื่องมือพิเศษ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้งานเฉพาะอย่าง เพื่อให้ช่างซ่อมเกิดความคล่องตัวในการซ่อมและยังช่วยป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นแก่ชิ้นส่วนนั้น รูปร่างลักษณะของเครื่องมือพิเศษนี้จะออกแบบตามลักษณะการใช้งานเฉพาะอย่าง

เครื่องมือพิเศษ มีอยู่หลายแบบซึ่งพอจะแบ่งได้ดังนี้

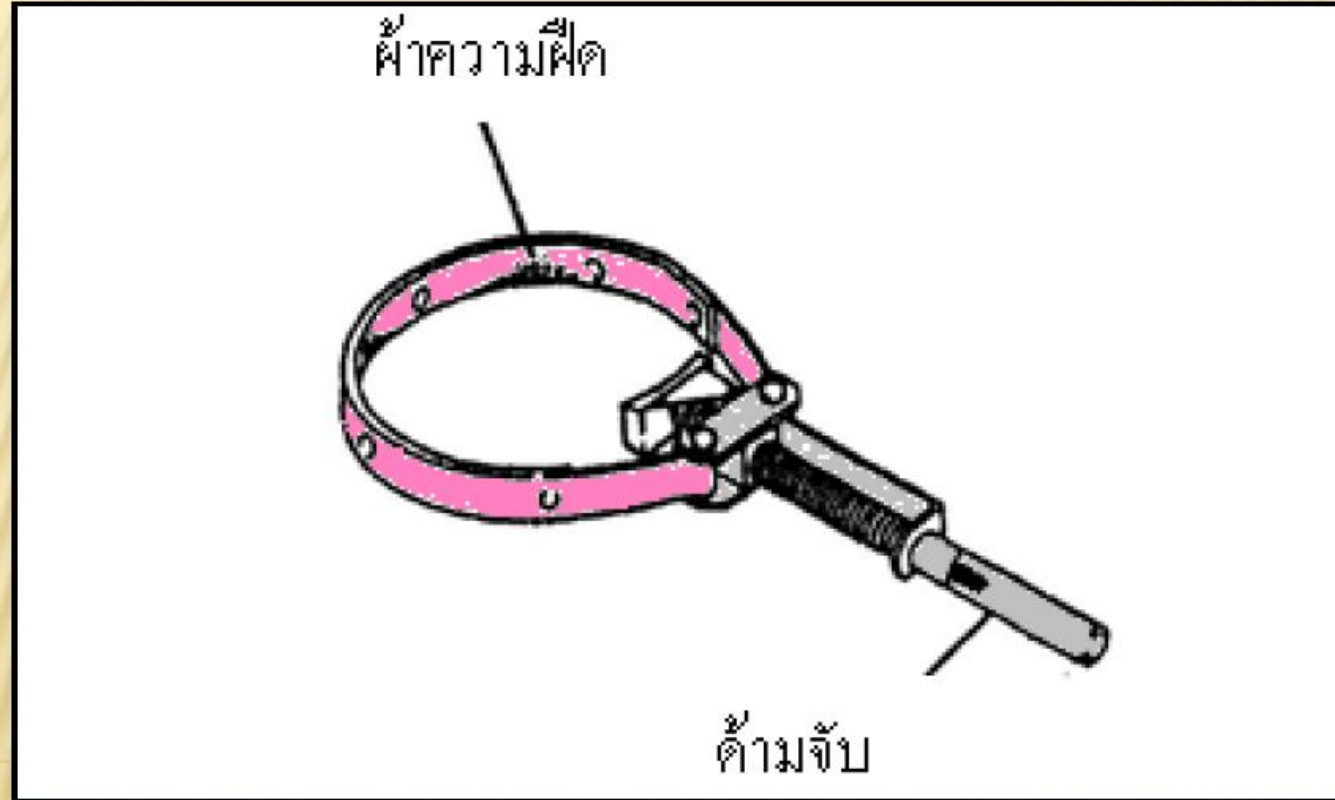
1.2.1 เครื่องมือจับล้อแม่เหล็ก (Flywheel Holder)

1.2.1.1 เครื่องมือจับล้อแม่เหล็กแบบเดือยล็อก ดังแสดงในรูปที่ 1.33

รูปที่ 1.33 ลักษณะของเครื่องมือจับล้อแม่เหล็กแบบเดือยล็อก

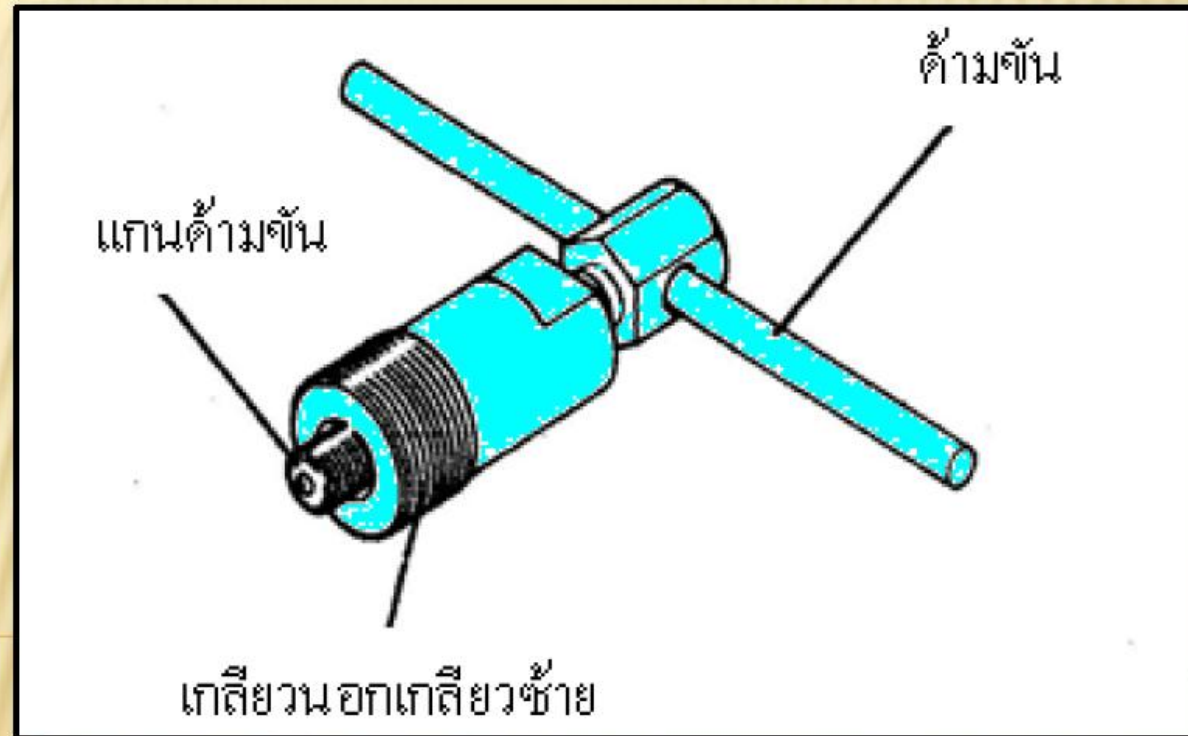
1.2.1.2 เครื่องมือจับล้อแม่เหล็กแบบใช้ความฝืด ดังแสดงในรูปที่ 1.34

รูปที่ 1.34 ลักษณะของเครื่องมือจับล้อแม่เหล็กแบบความฝืด

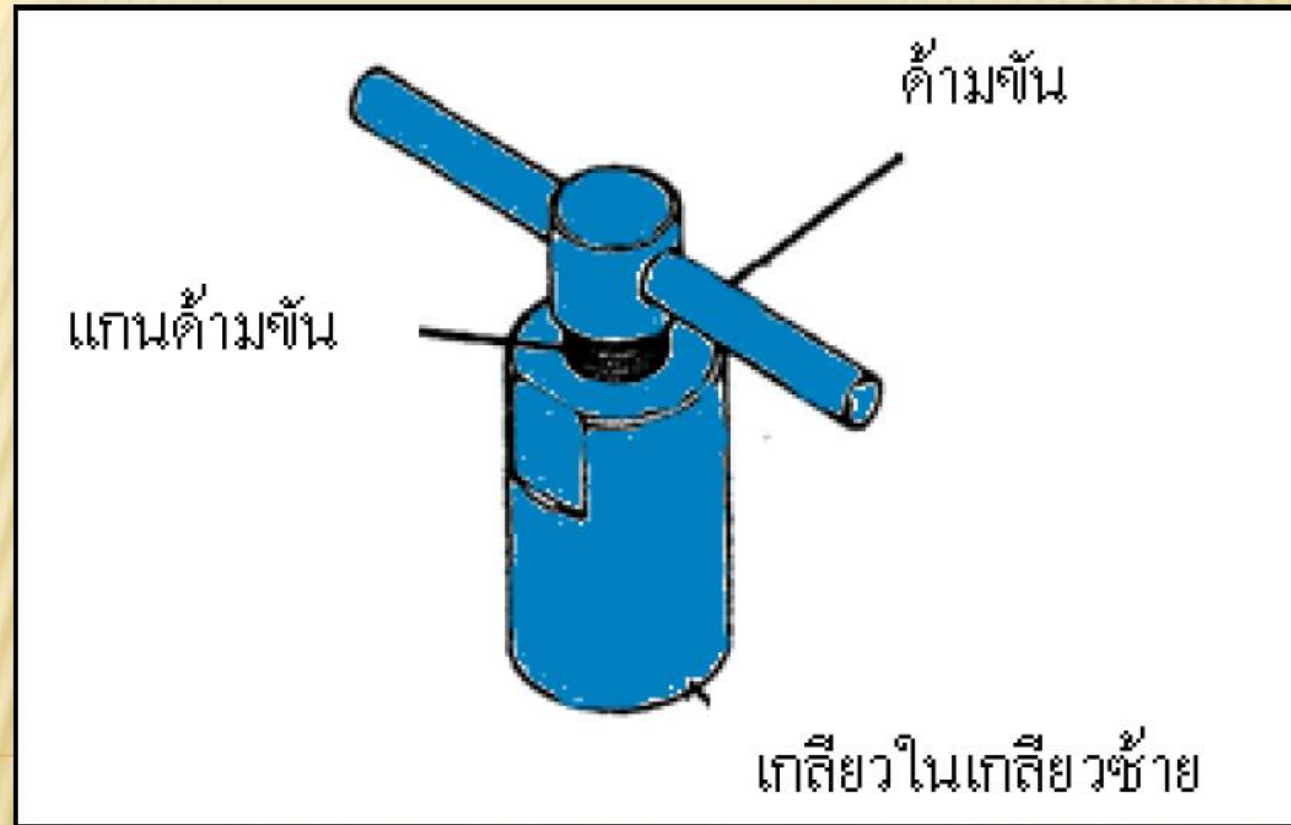
1.2.2 เครื่องมือดูดล้อแม่เหล็ก (Magneto Puller)

1.2.2.1 เครื่องมือดูดล้อแม่เหล็กแบบเกลียวนอก ดังแสดงในรูปที่ 1.35

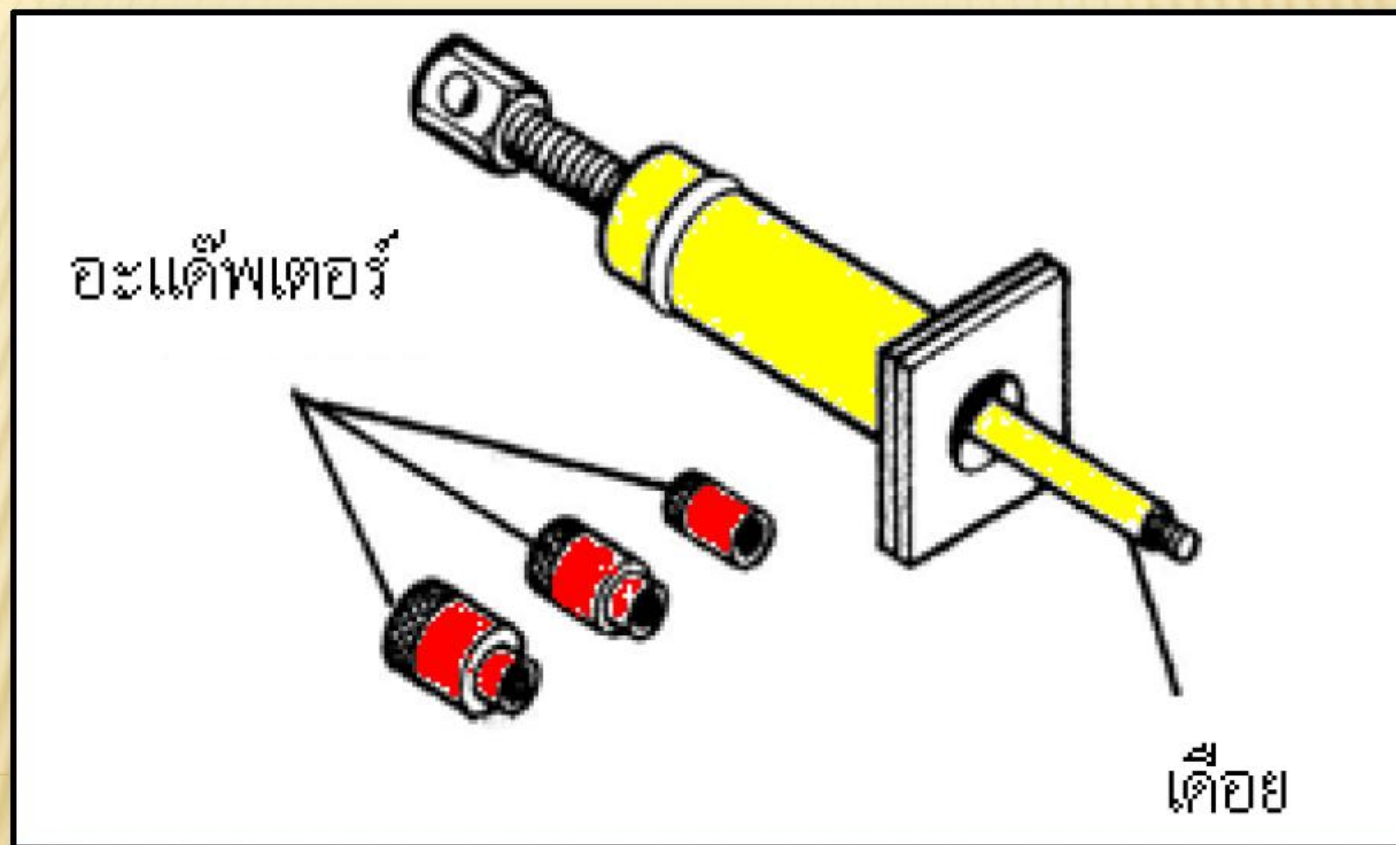
รูปที่ 1.35 ลักษณะของเครื่องมือดูดล้อแม่เหล็กแบบเกลียวนอก

1.2.2.2 เครื่องมือดูล้อแม่เหล็กแบบเกสียวใน ดังแสดงในรูปที่ 1.36

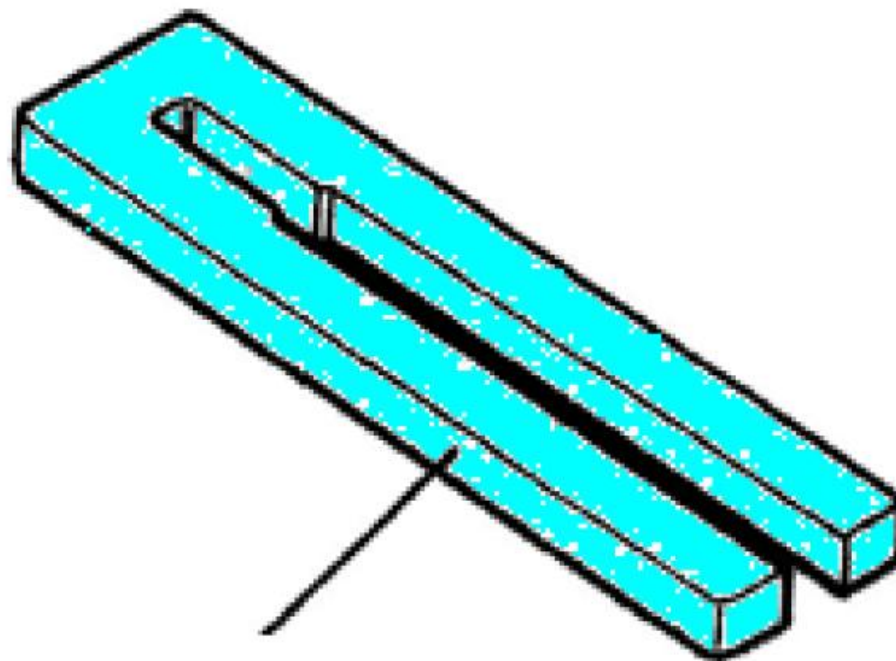
รูปที่ 1.36 ลักษณะของเครื่องมือดูล้อแม่เหล็กแบบเกสียวใน

1.2.3 เครื่องมือดูดสลักลูกสูบ (Piston Pin Puller)

รูปที่ 1.37 ลักษณะของเครื่องมือดูดสลักลูกสูบ

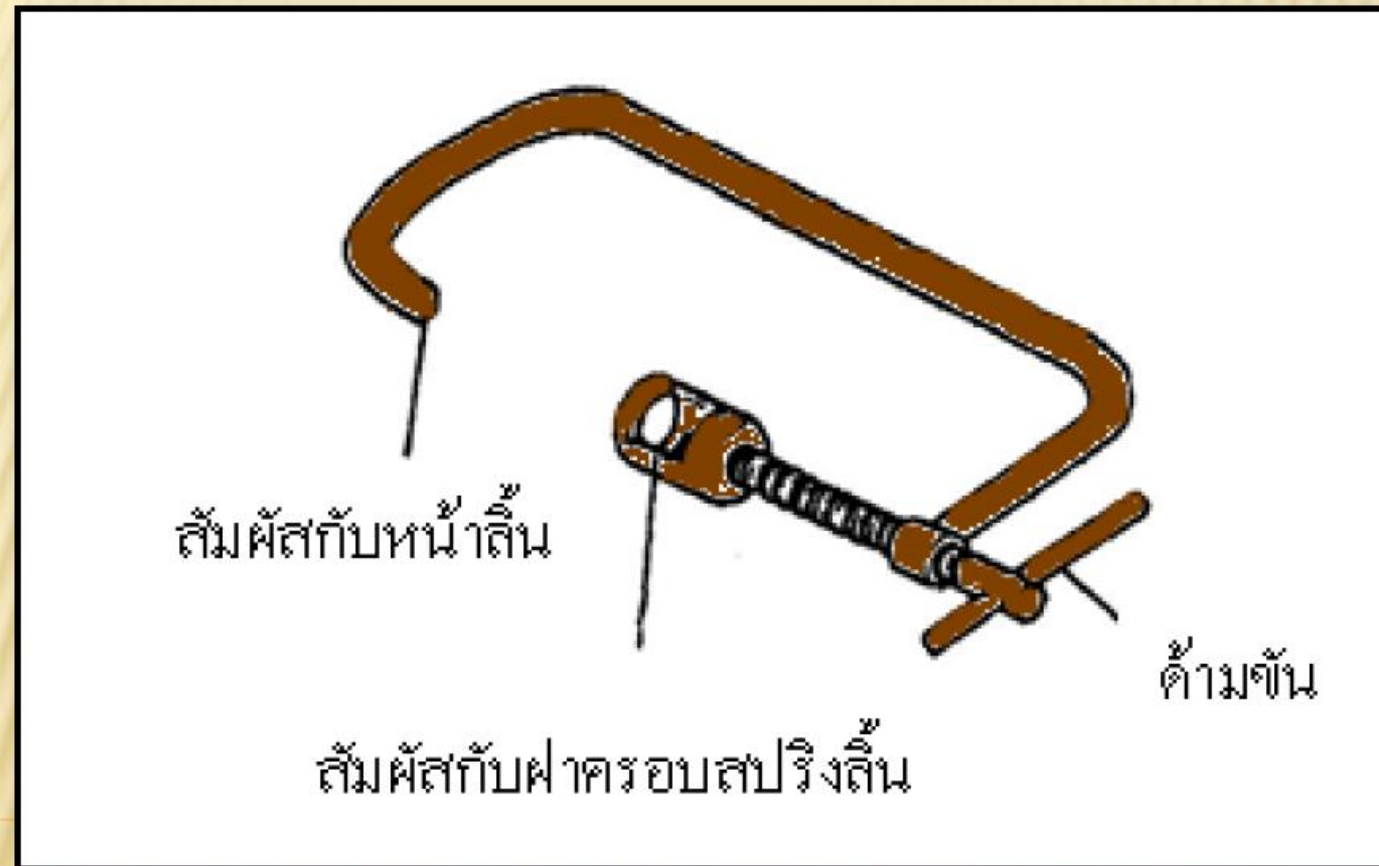
2.4 เครื่องมือลอกก้านสูบ (Conectingrod Topper)

ซอมลือกก้านสูบ

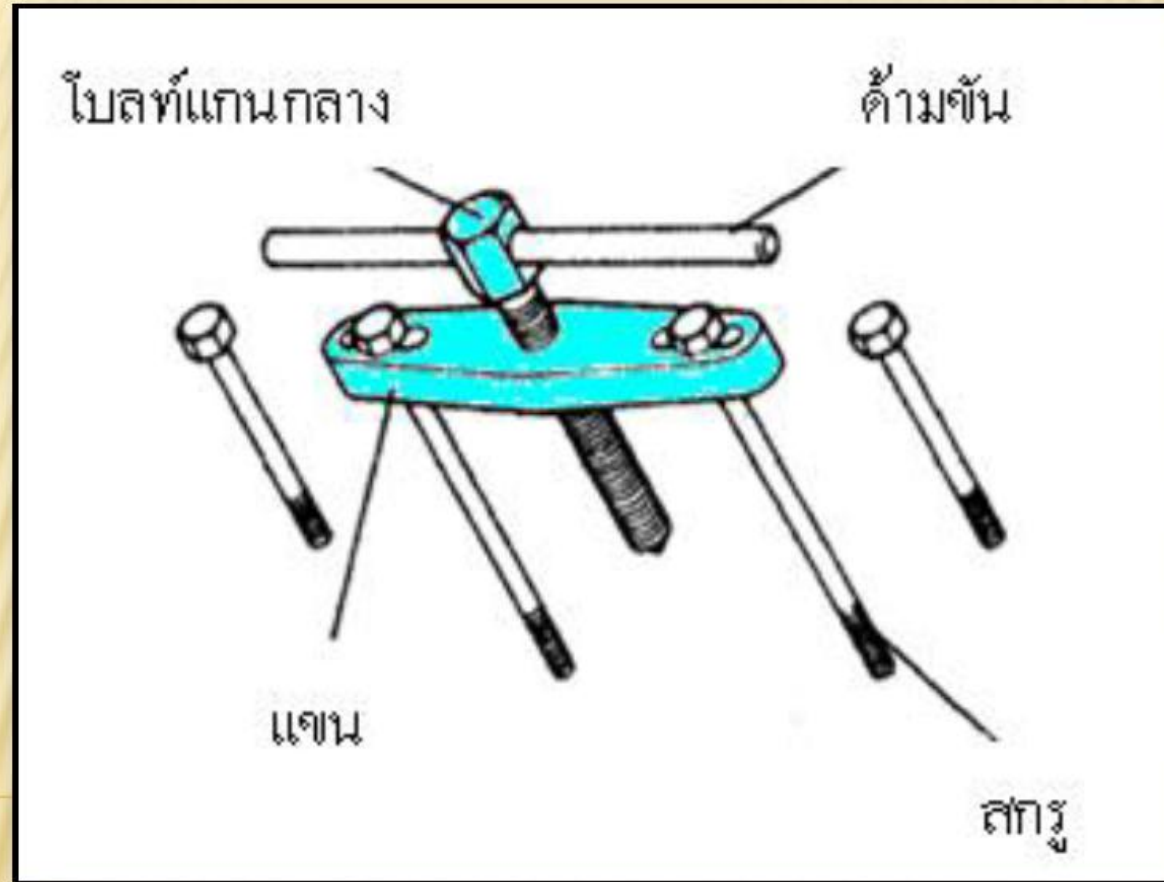
รูปที่ 1.38 ลักษณะของเครื่องมือลอกก้านสูบ

2.5 เครื่องมือถอดสปริงลิ้น (Valve Spring Compression Assy)

รูปที่ 1.39 ลักษณะของเครื่องมือถอดสปริงลิ้น

2.7 เครื่องมือแยกแครง (Crankcase Seperating Tools)

รูปที่ 1.41 ลักษณะของเครื่องมือแยกแครง

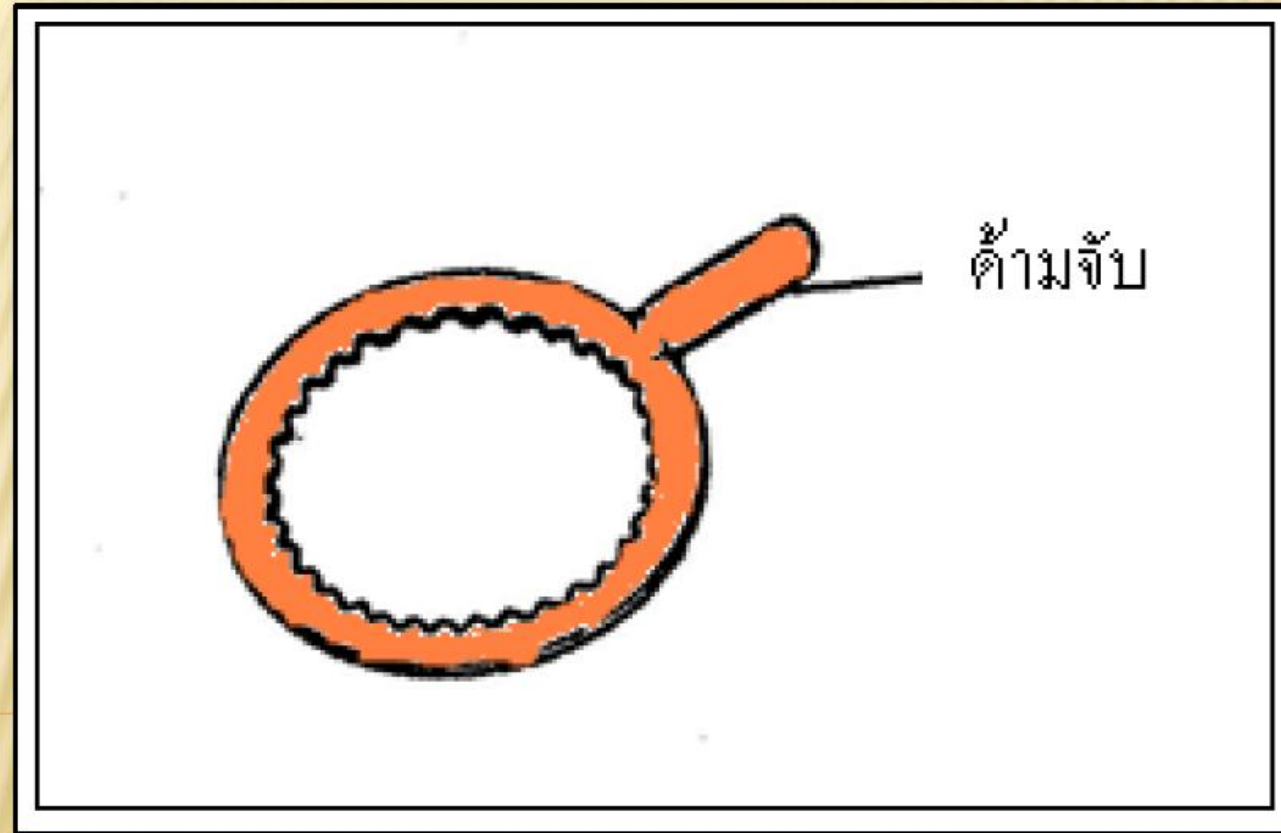
2.8 เครื่องมือตูดประกอบเพลาค้อเหวียง (Crank Shaft Installer)

รูปที่ 1.42 ลักษณะของเครื่องมือประกอบเพลาค้อเหวียง

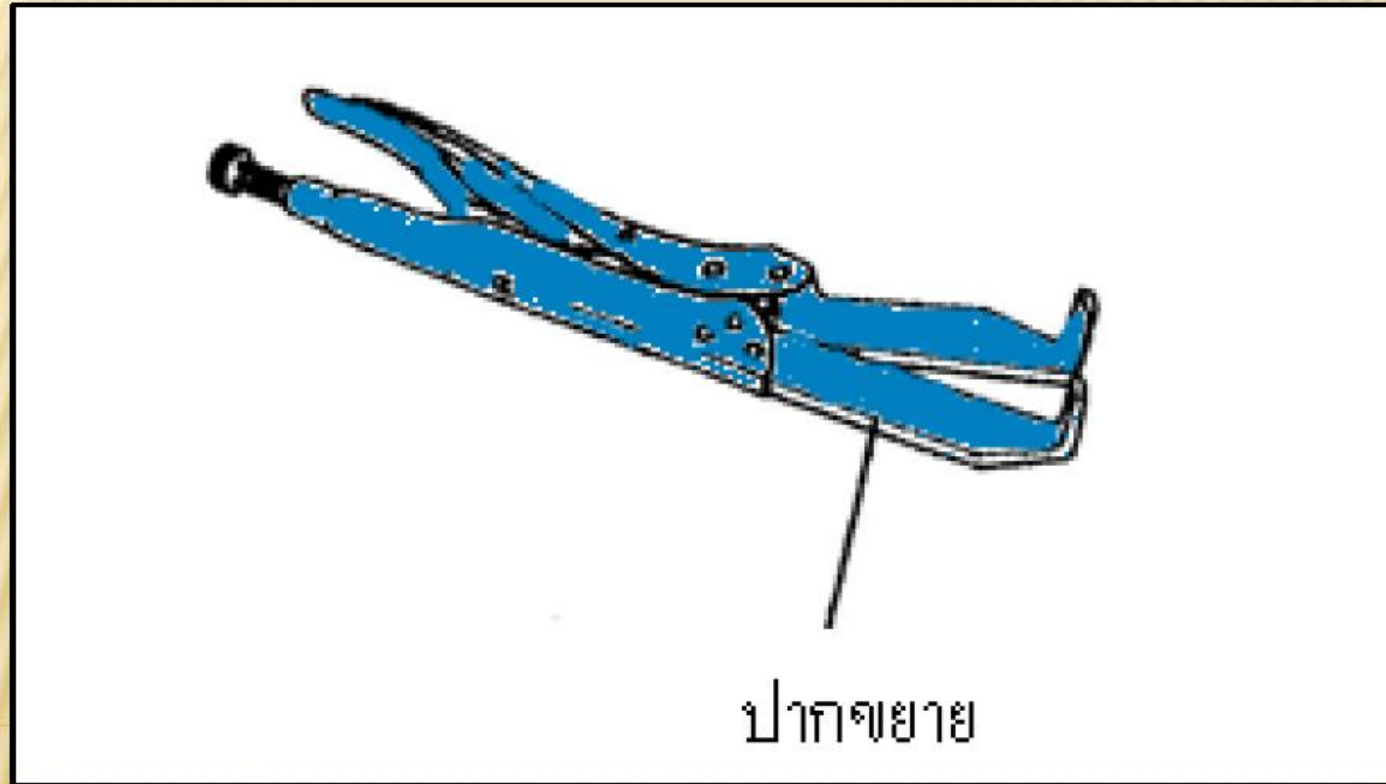
2.9 เครื่องมือจับยึดดุมคลัตช์ (Clutch Sleeve Hub Holder)

2.9.1 เครื่องมือจับดุมคลัตช์แบบตายตัว (Clutch Sleeve Hub Holder)

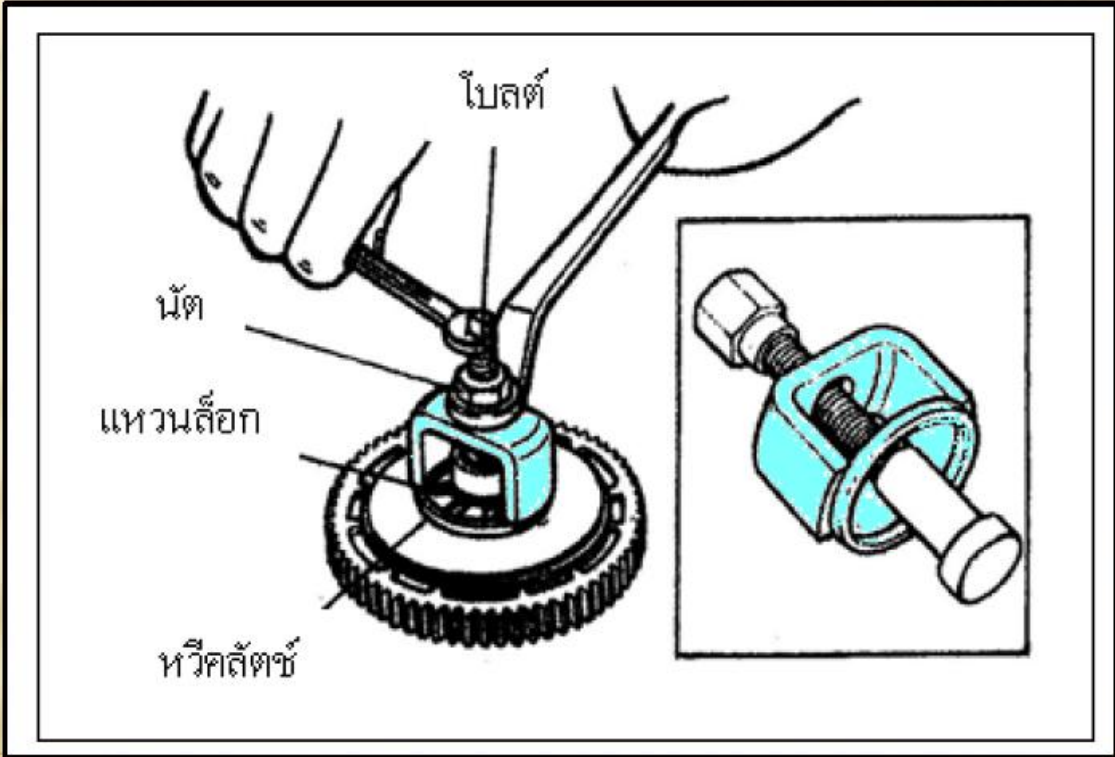
รูปที่ 1.43 ลักษณะของเครื่องมือจับดุมคลัตช์แบบตายตัว

2.9.2 เครื่องมือจับยึดคัมคลัตช์แบบปรับขยายได้
(Clutch Sleeve Hub Holder Adjustable)

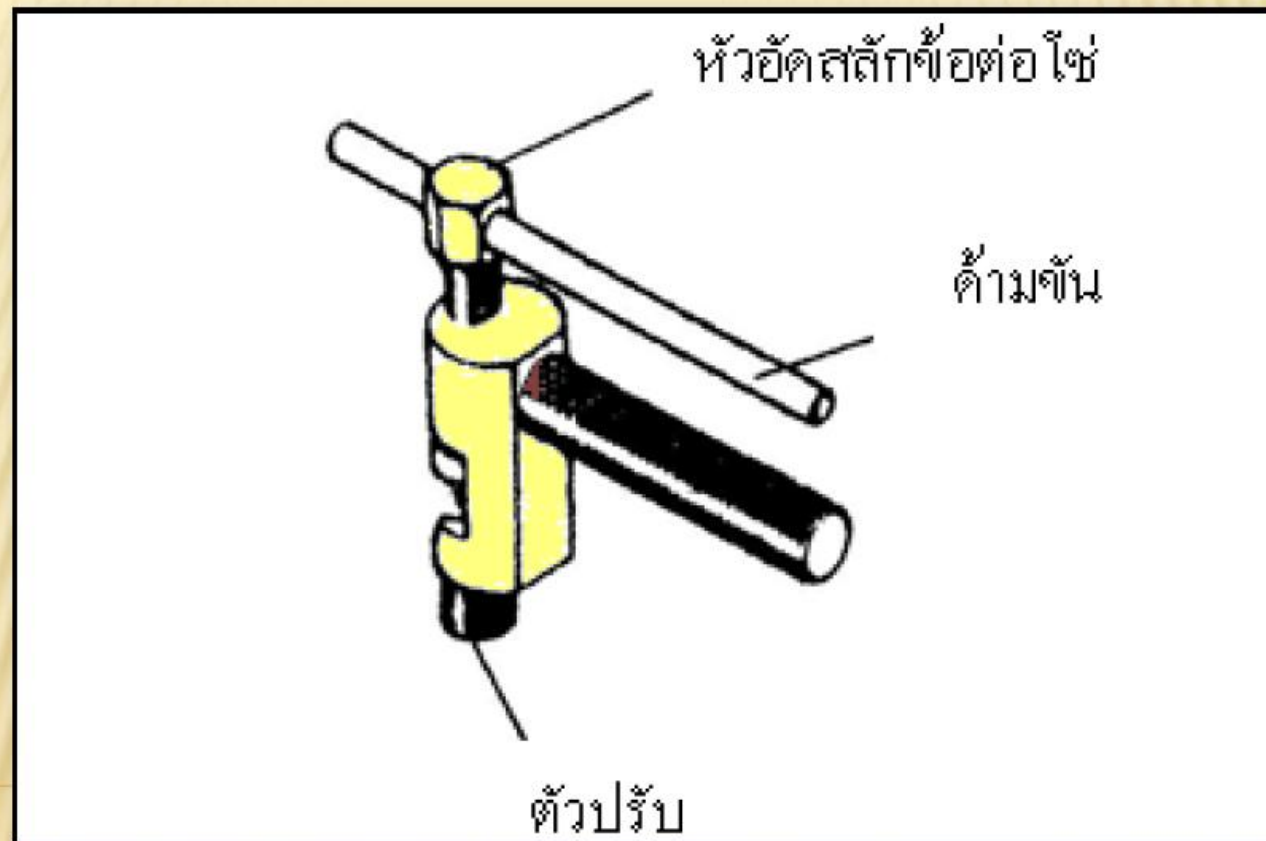
รูปที่ 1.44 ลักษณะของเครื่องมือจับคัมคลัตช์แบบปรับขยายได้

2.10 เครื่องมือถอดประกอบคลัตช์ ระบบ P.E.C.S. (Clutch Remover)

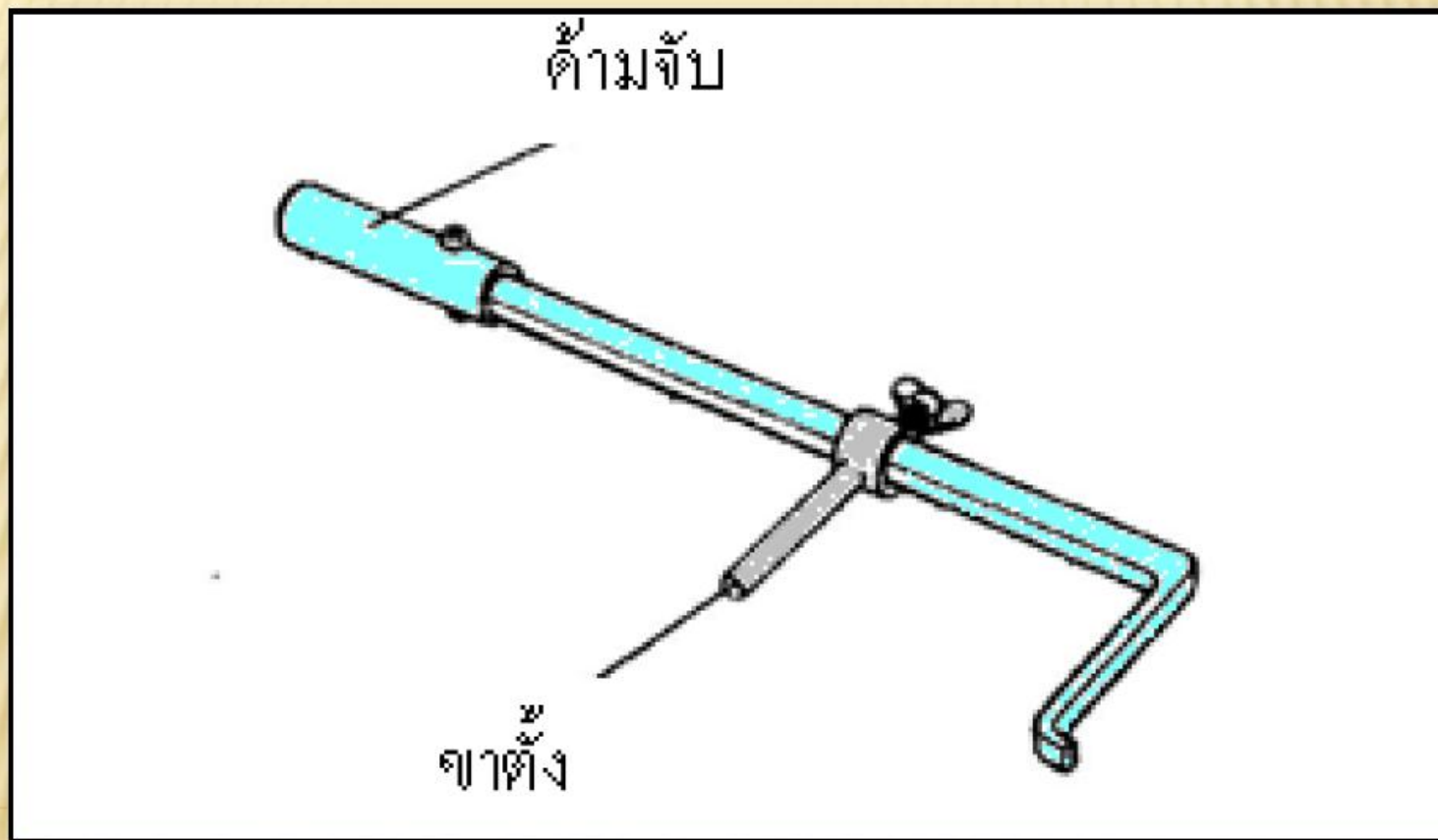
รูปที่ 1.45 ลักษณะของเครื่องมือถอดประกอบคลัตช์ระบบ P.E.C.S และการใช้งาน

2.11 เครื่องมือตัดโซ่ (Chain Cutter Tool)

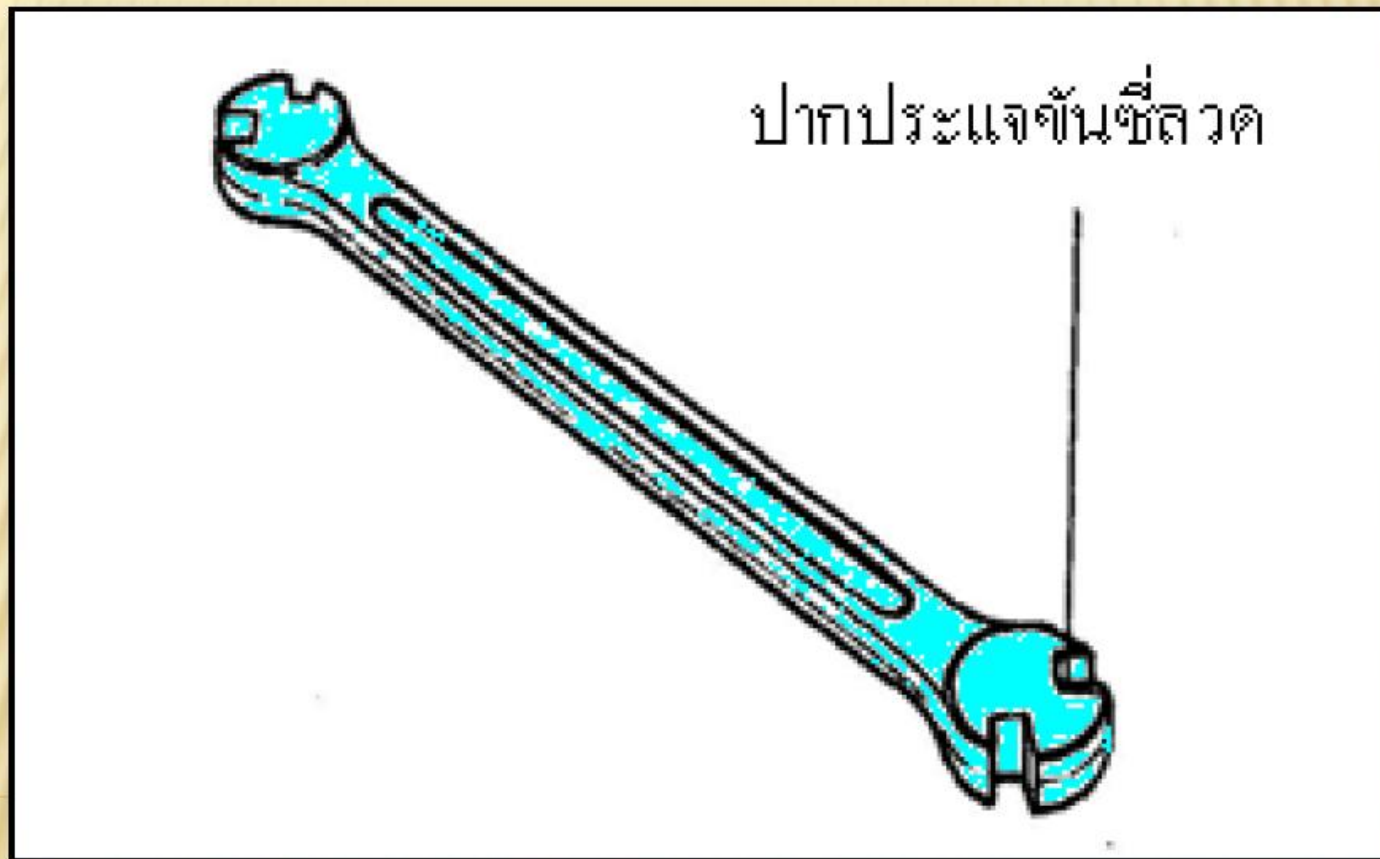
รูปที่ 1.46 ลักษณะของเครื่องมือตัดโซ่

2.12 เครื่องมือถอดซีล (Oil Seal Remover)

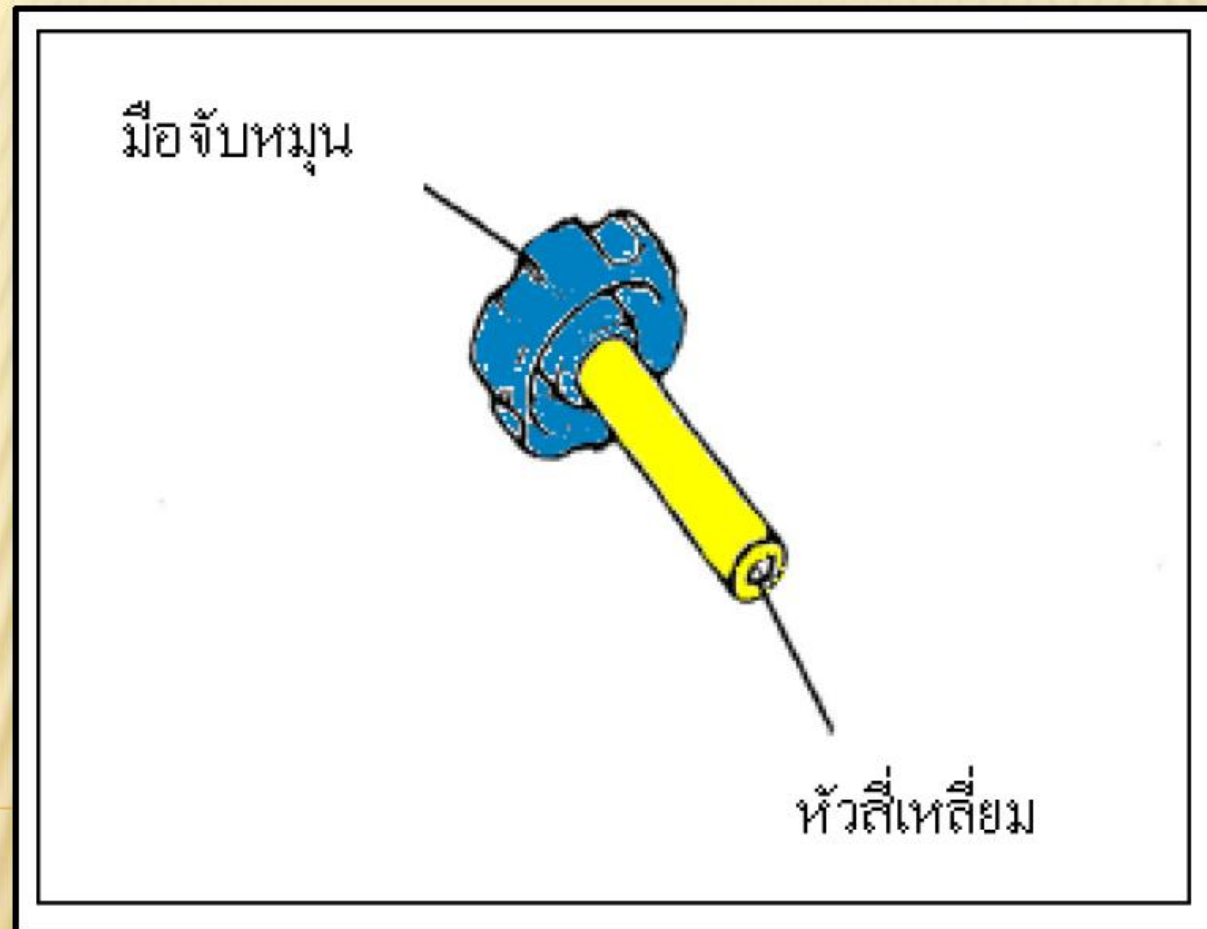
รูปที่ 1.47 ลักษณะของเครื่องมือถอดซีล

1.2.13 ประแจขันซี่ลวดวงล้อ (Wheel Spoke Nipple Wrench)

รูปที่ 1.48 ลักษณะของประแจขันซี่ลวด

1.2.14 เครื่องมือปรับตั้งระยะห่างลิ้น (Valve Adjusting Holder)

รูปที่ 1.49 ลักษณะของเครื่องมือปรับตั้งระยะห่างลิ้น

